

ВОВЕД

I. Оцена на состојбите во областа на пазарот на осигурување и причини за донесување на законот за изменување

Владата на Република Македонија со заклучок на Сто и педесеттата седница на Владата на Република Македонија, одржана на 07.04.2010 година усвои пакет од петнаесет мерки за унапредување на казнената политика и подобрување на бизнис климата во Република Македонија. На Сто и шеесеттата седница на Владата на Република Македонија, одржана на 18.05.2010 година, по однос на Информацијата за статусот на имплементација на мерките за унапредување на казнената политика во Република Македонија, Владата на Република Македонија усвои динамика за поднесување на предлог-законите за измена и дополнување на законите согласно мерките за унапредување на казнената политика, меѓу кои и на Законот за супервизија на осигурување.

Со цел унапредување на казнената политика во Република Македонија се предлага во Законот за супервизија на осигурување прекршоците да бидат групирани според нивната тежина и според големината на субјектот што го сторил прекршокот.

Согласно заклучокот на Владата на Република Македонија на Сто седумдесет и втората седница на Владата на Република Македонија, изменувањето и дополнувањето на Законот за супервизија е во насока на усогласување со предлозите на Владата во рамки на проектот регулаторна гилотина. Со што ќе се овозможи друштвата слободно да ги вложуваат средствата од капиталот било за купување недвижности за сопствени потреби било за вложување во недвижности.

Со формирањето на Агенцијата за супервизија на осигурување се дефинираа и нејзините основни цели во однос на регулирање и унапредување на осигурителниот пазар во Република Македонија. Со цел унапредување на осигурителниот пазар, Предлог законот содржи одредби со кои посебен акцент се става на одредени критериуми кои лицата – застапници во осигурувањето треба да ги исполнат, потоа зголемената заштита на потрошувачот-корисникот на осигурувањето, како и други одредби со кое се унапредува осигурителниот пазар. Во Предлог законот се врши и термилошко усогласување на законот во делот на водење трговски книги и изготвување финансиски извештаи со одредбите од Законот за трговски друштва и термилошко прилагодување на категоријата дозволени вложувања со цел усогласување со позитивната законска регулатива, праксата во земјата и моменталната состојба на финансискиот пазар.

II. Цели, начела и основни решенија на предлогот на закон

Донесувањето на Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за супервизија на осигурување е со цел унапредување на казнената политика и унапредување на бизнис климата во Република Македонија.

Предлогот на Законот за изменување и дополнување на Законот за супервизија на осигурување се заснова на следниве начела:

- Правичност во одмерување на висината на глобите, согласно деловните стандарди, која ќе има репресивен карактер и ќе биде соодветна на сторениот

прекршок,

- Непристрасност во одредувањето на глобите, преку воведување на единствен износ на глобите за кои е надлежна Агенцијата за супервизија на осигурување.

Основни решенија на предложениот закон се:

- поделба на прекршоците во групи и тоа полесни и потешки прекршоци сторени од давател на услуги поврзани со осигурувањето, како и полесни и потешки прекршоци сторени од учесниците на пазарот на осигурување,

- намалување на дел од глобите во однос на постојните глоби,

- тргање на ограничувањето за инвестирање на осигурителните компании од капиталот било за купување недвижности за сопствени потреби било за вложување во недвижности.

- поголема информираност и заштита на осигурениците,

- термилошко усогласување на законот во делот на водење трговски книги и изготвување финансиски извештаи,

- термилошко прилагодување на категоријата дозволени вложувања со цел усогласување со позитивната законска регулатива, праксата во земјата и моменталната состојба на финансискиот пазар.

III. Оцена на финансиските последици од предлогот на закон врз Буџетот и другите јавни финансиски средства

Намалувањето на глобите предвидени со овој закон нема да предизвика соодветно намалување во приходите во буџетот на Република Македонија.

IV. Процена на финансиските средства потребни за спроведување на законот и начинот на нивното обезбедување, како и податоци за тоа дали спроведувањето на законот повлекува материјални обврски за одделни субјекти

Со предложените решенија во измената на Законот за супервизија на осигурување се врши намалување на висината на глобите за прекршоците пропишани со Законот, што значи дека за овластените учесници на пазарот на осигурување ќе повлекува помалку финансиски средства во случај на сторување прекршок согласно овој закон.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА
ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

Во Законот за супервизија на осигурување (Службен весник на Република Македонија “ бр. 27/02, 79/07, 88/08 и 67/10), во членот 15 по ставот (1) се додава нов став (2) кој гласи:

„(2) Паричните средства на име акционерски капитал на друштвото за осигурување не смеат да потекнуваат од заем и истите не смеат да бидат предмет на било какви други оптеретувања.“

Ставовите (2), (3), (4) и (5) стануваат ставови (3), (4), (5) и (6).

Член 2

По членот 21-а се додава нов член 21-б кој гласи:

„Член 21-б

Одредбите од оваа Глава соодветно се применуваат и на друштвата за застапување во осигурувањето односно осигурително брокерските друштва.“

Член 3

Во членот 23 во ставот (4) по точката 7) се додава нова точка 8) која гласи:

„8) лице за кое Агенцијата со решение одбила да издаде согласност за вршење на функцијата член на орган на управување и тоа најмалку во период од една година по датумот на донесување на решението за одбивањето на барањето за добивање на согласност.“

Член 4

Во членот 40 во ставот (1) точка 3) се менува и гласи:

„3) друштвото за осигурување писмено ја извести Агенцијата за супервизија на осигурување дека ќе престане да врши работи на осигурување;“

Член 5

Во членот 49 во ставот (1) по точката 5) се додаваат две нови точки 6) и 7) кои гласат:

„6) името на застапникот во осигурувањето, називот на друштвото за застапување во осигурувањето односно осигурително брокерското друштво, доколку договорот за осигурување е склучен преку застапник, друштво за застапување односно осигурително брокерско друштво;

7) потребни дејствија кои треба да ги превземе осигуреникот во случај на настанување на осигурениот случај во насока на реализација на оштетно побарување до друштвото за осигурување;“

Точката 6) станува точка 8).

Член 6

Во членот 50 во ставот (1) по точката 1) се додава нова точка 2) која гласи:

„2) назив, правен статус, седиште, адреса и контакт телефон на друштвото за застапување во осигурувањето или осигурително брокерското друштво, во случај кога договорот за осигурување е склучен преку друштво за застапување во осигурувањето или осигурително брокерско друштво;“

Точките 2), 3), 4), 5) и 6) стануваат точки 3), 4), 5), 6) и 7).

По точката 7) која станала точка 8) се додаваат три нови точки 9), 10) и 11) кои гласат:

„ 9) начин на поднесување на оштетно побарување до друштвото за осигурување, а во случај кога договорот за осигурување е склучен преку осигурително брокерско друштво и известување на осигуреникот за неговата можност да побара помош од страна на осигурително брокерското друштво во случај на настанување на осигурениот случај;

10) начин на поднесување на приговор односно жалба против работењето на друштвото за осигурување, друштвото за застапување во осигурувањето односно осигурително брокерското друштво и начин на вонсудско решавање на спорови меѓу договорните страни;

11) органот надлежен за супервизија врз работењето на друштвото за осигурување“.

Член 7

Во членот 70 по ставот (3) се додава нов став (4) кој гласи:

„ (4) На друштвата за осигурување не се применува членот 485 од Законот за трговски друштва што се однесува на општата задолжителна резерва.“

Член 8

Во членот 73 во ставот (2) во точката 1) зборовите „ при што одделното вложување на друштвото за осигурување во една недвижност не може да биде поголемо од 10% од капиталот на друштвото“ се бришат.

Член 9

Во членот 77 се додава нов став (1) кој гласи:

„ (1) Гарантниот фонд го сочинуваат ставките кои влегуваат во пресметка на капиталот од член 68 од овој закон.“

Ставовите (1), (2) и (3) стануваат ставови (2), (3) и (4).

Член 10

Во членот 88 ставот (1) се менува и гласи:

„ (1) Средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да бидат во форма на следниве вложувања:

1. парични средства во благајна и средства на деловните сметки на друштвата за осигурување (банкарски сметки);
2. депозити во банки кои имаат дозвола издадена од Народна Банка на Република Македонија;
3. хартии од вредност што ги издава Република Македонија или Народната Банка на Република Македонија;
4. обврзници и други должнички хартии од вредност за кои гарантира Република Македонија;
5. обврзници и други должнички хартии од вредност што ги издаваат или за кои гарантираат единиците на локалната самоуправа на Република Македонија;
6. обврзници и други должнички хартии од вредност со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во Република Македонија;
7. обврзници и други должнички хартии од вредност со кои не се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност, ако нивен издавач е правно лице со седиште во Република Македонија;
8. акции со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во Република Македонија;
9. акции со кои не се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност, ако нивен издавач е правно лице со седиште во Република Македонија;
10. удели во трговски друштва во Република Македонија;

11. удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во Република Македонија;
12. долгорочни обврзници и други долгорочни должнички хартии од вредност чиј издавач е земја членка на Европската Унија или земја членка на ОЕЦД;
13. долгорочни обврзници и други долгорочни хартии од вредност чиј издавач е странски правен субјект од земја членка на Европската Унија или земја членка на ОЕЦД;
14. акции чиј издавач е странско акционерско друштво со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во земјите членки на Европската Унија или во земјите членки на ОЕЦД;
15. удели на инвестициски фондови со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во земја членка на Европската Унија или земја членка на ОЕЦД.
16. друг вид на вложување согласно правилата на Агенцијата за супервизија на осигурување, под услов тоа да не е во спротивност со став 2 од член 89 на овој закон.

По ставот (3) се додава нов став (4) кој гласи:

„(4) Друштвото за осигурување може да користи фјучерс договори, опции и други деривативни финансиски инструменти доколку тие овозможуваат обезбедување од ризици настанати како резултат на флукуации на девизниот курс, каматните стапки и други видови пазарни ризици. Друштвото за осигурување е должно да ја известува Агенцијата за супервизија на осигурување за употребата на деривативните инструмент.“

Член 11

Членот 89 се менува и гласи

„(1) Вложувањата во одделни видови на инструменти согласно член 88 став (1) од овој закон, подлежат на следниве ограничувања:

- 1) најмногу 20% од средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложат во инструменти на странски издавач надвор од Република Македонија. Ова ограничување важи за сите одредби содржани во овој член;
- 2) најмногу 3% од вредноста на средствата средствата кои ги покриваат техничките резерви може да се вложат во инструментите од член 88 став 1 точка 1 на овој закон;
- 3) најмногу 60% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви може да се вложат во инструментите од член 88 став 1 точка 2 на овој закон;
- 4) најмногу 80% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви може да се вложуваат во инструменти наведени во членот 88 став 1 точки 3 и 4 на овој закон;
- 5) најмногу 10% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви може да се вложуваат во инструменти наведени во членот 88 став 1 точка 5 на овој закон;
- 6) најмногу 35% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви може да се вложат во инструментите наведени во член 88 став 1 точка 6 на овој закон, при што вложувањата кај ист издавач не смеат да надминат 5%;
- 7) најмногу 5% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви може да се вложат во инструментите наведени во член 88 став 1 точка 7 на овој закон, при што вложувањата кај ист издавач не смеат да надминат 1%;
- 8) најмногу 25% од вредноста на средствата средствата кои ги покриваат техничките резерви може да се вложат во инструментите наведени во член 88 став 1 точка 8 на овој закон, при што вложувањата кај ист издавач не смеат да надминат 5%;
- 9) најмногу 5% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви може да се вложат во инструментите наведени во член 88 став 1 точки 9 и 10 на овој закон, при што вложувањата кај ист издавач не смеат да надминат 1%;

10) најмногу 20% од вредноста на средствата средствата кои ги покриваат техничките резерви може да се вложат во инструментите наведени во член 88 став 1 точка 11 на овој закон.

(2) Средствата кои ги покриваат техничките резерви не смеат да се вложуваат во:

- 1) инструменти со кои не може правно да се располага (кои не може законски да се отуѓуваат);
- 2) материјални добра кои ретко се регистрирани на организирани пазари и чија проценка е несигурна, како на пример антиквитети, уметнички дела и моторни возила;
- 3) недвижен имот и било каков удел во недвижен имот освен хартии од вредност издадени врз основа на хипотека и посредно вложување преку инвестициони фондови;
- 4) акции, обврзници и други хартии од вредност издадени од:
 1. акционер на друштвото за осигурување;
 2. поврзани лица со лицата наведени во потточка 1 од оваа точка.

Член 12

Во членот 100 во ставот (4) зборот „задолжително“ се брише.

Член 13

Во членот 104 во ставот (1) во точката 8) точката се заменува со запирка и се додава нова точка 9) која гласи:

„9) финансиски извештаи“

Член 14

Во членот 112 по ставот (3) се додава нов став (4) кој гласи:

“ (4) Агенцијата за супервизија на осигурување поблиску ги пропишува начинот и постапката за признавање на квалификации за актуар стекнати во странство.”

Ставовите (4), (5) и (6) стануваат ставови (5), (6) и (7).

Член 15

Членот 117 се менува и гласи:

„Друштвото за осигурување е должно да води трговски книги, да составува сметководствени документи, да ги вреднува средствата и обврските, да изготвува финансиски извештаи и да ја известува јавноста за податоците од финансиските извештаи согласно со одредбите од Законот за трговски друштва и друг закон, ако со овој закон поинаку не е уредено.“

Член 16

Насловот пред членот 119 се менува и гласи:

„ Водење на трговски книги и изготвување на финансиски извештаи “

Член 17

Во членот 119 се додава нов став (1) кој гласи:

“ (1) Друштвото за осигурување е должно да ги води своите трговски книги и да изготвува финансиски извештаи во согласност со прописите за сметководство, освен ако со овој закон не е поинаку определено.

Ставот (1) станува став (2).

Ставот (2) кој станал став (3) се менува и гласи:

“ (3) Друштвото за осигурување изготвува финансиски извештаи согласно членот 122 од овој закон “.

Член 18

Насловот пред членот 120 и членот 120 се менуваат и гласат:

„ Изготвување и доставување на финансиски извештаи и годишен извештај

(1) Друштвото за осигурување изготвува годишна сметка, финансиски извештаи и годишен извештај за своето работење.

(2) Друштвото за осигурување е должно до Агенцијата за супервизија на осигурување да достави неревидирани годишни финансиски извештаи и годишен извештај за деловната година која е еднаква со календарската година во рок од три месеци од истекот на тековната година.

(3) Друштвото за осигурување кое има преовладувачко влијание во група на друштва за осигурување е должно да изготвува консолидирани финансиски извештаи. “

Член 19

Во членот 122 точките 2), 3) и 4) се менуваат и гласат:

„2) форма и содржина на финансиските извештаи за друштвата за осигурување и белешки кон извештаите;

3) детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување ;

4) метод за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за изготвување на финансиските извештаи “.

По ставот (1) се додава нов став (2) кој гласи:

„ (2) За целите на јавно објавување, Агенцијата за супервизија на осигурување го пропишува видот, формата и содржина на извештаите, како и начинот и роковите на нивно објавување. “

Член 20

Во членот 123 ставот (1) се менува и гласи:

„ (1) Друштвото за осигурување е должно да воспостави внатрешната ревизија како независна организациона единица. “

Член 21

Во членот 124 ставот (2) се менува и гласи:

“ (2) Внатрешната ревизија се спроведува во согласност со меѓународните стандарди за внатрешна ревизија, кодексот на етичко однесување и правилата за вршење на внатрешна ревизија кои по одобрување на надзорниот орган ги донесува органот на управување во друштвото. “

Член 22

Во членот 125 во ставот (1) зборовите „согласно Закон за ревизија“ се заменуваат со зборовите „или овластен внатрешен ревизор во согласност со закон“.

Член 23

Во членот 129 ставот (1) се менува и гласи:

„(1) Друштвото за осигурување е должно финансиските извештаи и консолидираните финансиски извештаи да ги поднесе на ревизија. Ревидираните финансиски и консолидирани финансиски извештаи друштвото е должно да ги достави до Агенцијата за супервизија на осигурување во рок од 15 дена од денот на добивање на извештајот на овластениот ревизор, а најдоцна во рок од четири месеци по истекот на тековната деловна година за која извештаите се составуваат.“

Во ставот (2) зборовите: „деловните биланси и годишните извештаи“ се заменуваат со зборовите „финансиските извештаи и консолидирани финансиски извештаи“.

Во ставот (3) во алинеја 4 зборовите: „деловните биланси и годишните извештаи“ се заменуваат со зборовите „финансиските извештаи и консолидирани финансиски извештаи“.

Член 24

Во членот 133 по ставот (2) се додава нов став (3) кој гласи:

„(3) Агенцијата за супервизија на осигурување врши супервизија над субјектите кои ги вршат работите од став (2) на овој член.“

Член 25

Во членот 134 по ставот (4) се додава нов став (5) кој гласи:

„(5) Односите помеѓу застапникот и друштвото за застапување односно друштвото за осигурување се регулираат со договор за застапување во кој задолжително се наведуваат сите права и одговорности на застапникот во согласност со овој закон а особено видовите на работи кои застапникот може да ги врши во име и за сметка на друштвото за осигурување.“

Ставовите (5), (6) и (7) стануваат ставови (6), (7) и (8).

По ставот (8) кој станува став (9) се додава нов став (10) кој гласи:

„(10) Застапникот во осигурувањето не смее да работи во осигурително брокерско друштво.“

Член 26

Во членот 134-в по ставот (2) се додаваат два нови ставови (3) и (4) кои гласат:

„(3) Во лиценцата за застапник во осигурувањето Агенцијата за супервизија на осигурување ќе го наведе друштвото односно друштвата за осигурување за кои застапникот врши работи на застапување во осигурувањето како и класите на осигурување за кои застапникот е овластен да врши работи на застапување согласно договорот за застапување склучен со друштвото за осигурување.

(4) Во случај на раскинување на договорот за застапување склучен меѓу застапникот и друштвото за осигурување односно друштвото за застапување во осигурување, застапникот и друштвото за осигурување се должни за раскинувањето да ја известат Агенцијата за супервизија на осигурување.“

Во ставот (3) кој станува став (5), по точката 2) се додава нова точка 3) која гласи:
„3) се раскине договорот за застапување согласно член 134 став (5) од овој закон;“
Точките 3) и 4) стануваат точки 4) и 5).

Член 27

Во членот 134-е ставот (3) се брише.

Ставот (4) станува став (3).

Ставот (5) кој станува став (4) се менува и гласи:

„(4) Друштвото за застапување во осигурувањето е должно да склучи договор за осигурување со друштво за осигурување за да ги осигура своите обврски кон сопствениците на полиси во случај на прекршување на одредбите од договорот за застапување до еден осигурен износ, кој во однос на поединечен осигурен случај не смее да биде помал од 250.000 ЕВРА и/или во врска со сите осигурени случаи во една година не смее да биде помал од 500.000 ЕВРА.

По ставот (4) се додаваат три нови ставови (5), (6) и (7) кои гласат:

„(5) Договорот за осигурување од став (4) на овој член, покрај другото задолжително треба да ги содржи видовите на ризици и осигурани случаи кои се опфатени со осигурителното покритие како и договорни обврски на друштвото за осигурување во случај на настанување на ризиците што се предмет на договорот за осигурување.

(6) Договорот за осигурување од став (4) на овој член треба да биде склучен со друштво за осигурување со кое не е склучен договорот за застапување.

(7) Договорот за осигурување од став (4) на овој член задолжително се обновува и истиот се доставува до Агенцијата за супервизија на осигурување во рок од 15 дена од денот на негово склучување/обновување.“

Ставот (6) станува став (8).

Член 28

Во членот 134-с став (3) запирката после зборот „134-е“ се менува со сврзникот „и“, а зборовите „и 134-з“ се бришат.

Член 29

Во членот 135 по ставот (3) се додава нов став (4) кој гласи:

„(4) Агенцијата за супервизија на осигурување врши супервизија над субјектите кои ги вршат работите од став (2) на овој член.“

Член 30

Во членот 145 во ставот (3) по точката 4) се додава нова точка 5) која гласи:

„5) друштвото не постапи согласно наредбата за отстранување незаконитости од член 165 на овој закон.“

Член 31

Во членот 148 по ставот (5) се додаваат три нови става (6), (7) и (8) кои гласат:

„(6) Осигурително брокерското друштво е должно наплатата на премијата од страна на осигурениците и наплатата на провизијата од страна на друштвата за осигурување да ја врши преку посебни банкарски сметки.

(7) Осигурително брокерското друштво е должно да изврши пренос на наплатената премија од сметките од став (6) на овој член на сметка на друштвото за осигурување најдоцна во рок од 15 дена од денот на наплата на премијата.

(8) Агенцијата за супервизија на осигурување подетално го пропишува начинот и постапката за наплатата и преносот на наплатената премија. “

Член 32

Во членот 150 се додаваат два нови става (2) и (3) кои гласат:

„(2) Договорот за осигурување од став (1) на овој член, покрај другото задолжително треба да ги содржи видовите на ризици и осигурани случаи кои се опфатени со осигурителното покритие како и договорни обврски на друштвото за осигурување во случај на настанување на ризиците што се предмет на договорот за осигурување.

(3) Договорот за осигурување од став (1) на овој член задолжително се обновува и истиот се доставува до Агенцијата за супервизија на осигурување во рок од 15 дена од денот на негово склучување/обновување. “

Член 33

Членот 150-а се брише.

Член 34

Во членот 153 ставот (2) се менува и гласи:

“ (2) Одредбите од членовите 159, 160, 163, 164, 165, 166 од овој закон соодветно ќе се применуваат на спроведување на супервизија од став (1) од овој закон. ”

Член 35

Во членот 158-б во ставот (1) точката 4) се менува и гласи:

“4) донесува подзаконски акти за спроведување на овој закон и другите закони во нејзина надлежност и други акти во насока на пропишување на услови, начин и процедури за спроведување на супервизијата; ”

Член 36

Во членот 158-с во ставот (1) точката 1) се менува и гласи:

“1) донесува подзаконски акти за спроведување на овој закон и другите закони во нејзина надлежност и други акти во насока на пропишување на услови, начин и процедури за спроведување на супервизијата; ”

Член 37

Во членот 158-љ во ставот (1) во точката 2) зборовите “од член 31” се бришат.

Во точката 6) зборовите “од член 66” се бришат. “

Член 38

Во членот 163 во ставот (1) во точката 10) точката се заменува со запирка и се додаваат пет нови точки 11), 12), 13), 14) и 15) кои гласат:

„11) разрешување и именување на членови на орган на управување;

12) разрешување на овластен актуар;

13) промена на внатрешен ревизор;

14) технички основи кои се користат за изработка на тарифите на премии и утврдување на висината на премијата по класи на осигурување;

15) субјектите кои ги вршат работите од член 133 став (2) и член 135 став (2) на овој закон.“
Ставот (3) се менува и гласи:

„(3) Друштвото за осигурување е должно на барање на Агенцијата за супервизија на осигурување да достави и други информации и документи потребни за спроведување супервизија врз работењето на друштвото односно вршење на други надлежности од страна на Агенцијата.“

По ставот (3) се додава нов став (4) кој гласи:

„(4) Агенцијата за супервизија на осигурување ја пропишува содржината на известувањата од став (1) на овој член.“

Член 39

Во членот 164 по точката 4) се додава нова точка 5) која гласи:

„5) поднесување на предлог за покренување на прекршочна постапка односно изрекување на прекршочна санкција;“

Точките 5) и 6) стануваат точки 6) и 7).

Член 40

Во членот 165 во ставот (1) точка 5) зборовите „деловните биланси“ се заменуваат со зборовите „финансиските извештаи“.

Член 41

Во членот 167 во ставот (1) во точката 1), на крајот од реченицата се додаваат зборовите „односно потребното ниво на гарантен фонд;“.

Во точката 8) зборовите „кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва“ се заменуваат со зборовите „на друштвото“.

Во ставот (2) точката 1) се менува и гласи:

1) не го обезбедува потребното ниво на маргина на солвентност согласно членовите 75 или 76 од овој закон, не прифати мерки за обезбедување на потребното ниво на маргина на солвентност од член 106 од овој закон односно доколку не достигне минимална ликвидност согласно точка 8 од член 74 од овој закон;

Во точката 2) на крајот од реченицата се додаваат зборовите „односно не ја одржува вредноста на гарантниот фонд од член 77 од овој закон“.

Член 42

Во членот 200 ставовите (3) и (4) се бришат.

Член 43

По членот 225 се додава нов ДЕЛ ДВАНАЕСЕТТИ-а кој гласи “Заштита на потрошувачи”.

Член 44

По членот 225 се додаваат три нови членови 225-а, 225-б и 225-в кои гласат:

“Претставки на осигуреници

Член 225-а

(1) Во случај кога осигуреникот односно корисникот на осигурувањето смета дека друштвото за осигурување не се придржува кон одредбите од договорот за осигурување, истиот може да достави приговор до:

1) соодветната организациона единица надлежна за решавање на спорови меѓу договорни страни во рамки на друштвото за осигурување;

2) службата за внатрешна ревизија во друштвото за осигурување;

3) организацијата за заштита на потрошувачи; и

4) Агенцијата за супервизија на осигурување. “

Примена на посебен закон

Член 225-б

Заштита на правата на осигурениците и другите корисници на осигурување се врши согласно Законот за потрошувачите, освен за прашањата кои се однесуваат на обврската на чување на доверливи податоци на кои се применуваат одредбите на овој закон.

Вонсудско решавање на спорови

Член 225-в

Друштвата за осигурување се должни да воспостават систем, интерни процедури и постапки за вонсудско решавање на спорови помеѓу осигурениците/корисниците на осигурувањето и друштвата за осигурување.

Друштвото за осигурување е должно да се произнесе по приговорот доставен од осигуреникот/договорувачот на осигурувањето во рок од 30 дена од денот на поднесување на приговорот.

Друштвата за осигурување се должни во условите за осигурување да го наведат начинот на вонсудско решавање на спорите.

Друштвата за осигурување се должни да водат регистер на доставени и решени приговори од став 1 на овој член.

Друштвата за осигурување се должни да ја известуваат Агенцијата за супервизија на осигурување за бројот и исходот од доставените и решените приговори од став 1 на овој член. “

Член 45

Во членот 235-а во ставот (1) по зборовите „член 237“ се додаваат зборовите „237-а, 237-б, 237-в и 237-г“.

Член 46

Членот 236 се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 10.000 до 15.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштво за осигурување ако:

1) врши активности спротивно на членовите 3 став (1), 4 и 6 од овој закон;

2) врши работи на осигурување за класи на осигурување за кои нема дозвола од Агенцијата за супервизија на осигурување согласно член 33 став (1) од овој закон;

3) започне да врши работи на осигурување кај земја членка спротивно на член 54 став (1) и (2) од овој закон;

4) основа филијала во странска земја без дозвола од Агенцијата за супервизија на осигурување согласно член 58 став (2) од овој закон;

5) ако ги прекршува обврските за чување на доверливи податоци согласно член 108 став (1) и (2) од овој закон;

6) овозможи вршење на работи на застапување во осигурувањето од страна на лице кое нема лиценца односно дозвола спротивно на одредбите од членовите 134-в став (1) и 134-д став (1) на овој закон;

7) работи спротивно на одредбите од член 144 од овој закон;

8) одбие да соработува со Агенцијата за супервизија на осигурување при спроведување на супервизија и не ја даде на увид целокупната документација согласно член 160 став (3) од овој закон;

9) не постапува по решение на Агенцијата за супервизија на осигурување во предвидениот рок.

(2) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од став (1) на овој член и на одговорното лице во друштвото за осигурување.

(3) Покрај глобата за прекршоците од став (1) на овој член, ќе се изрече и забрана за вршење на должност на одговорното лице во друштвото за осигурување во времетраење од една до три години. "

Член 47

По членот 236 се додаваат десет нови членови 236-а, 236-б, 236-в, 236-г, 236-д, 236-е, 236-ж, 236-з и 236-с кои гласат:

„Член 236-а

(1) Глоба во износ од 7.000 до 10.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на осигурително брокерско друштво ако:

1) работи спротивно на одредбите од членовите 147, 148 став (4) и (5), 150, 151, 152 став (3), 156-а став (2) на овој закон;

2) не постапува по решение на Агенцијата за супервизија на осигурување во предвидениот рок.

(2) Глоба во износ од 2.000 до 3.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од став (1) на овој член и на одговорното лице во осигурително брокерско друштво.

(3) Покрај глобата за прекршоците од став (1) на овој член, ќе се изрече и забрана за вршење на должност на одговорното лице во осигурително брокерско друштво во времетраење од една до три години.

Член 263-б

(1) Глоба во износ од 5.000 до 8.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштво за застапување во осигурувањето ако:

1) работи спротивно на одредбите од членовите 134-а став (4), 134-б став (1), 134-е ставови (3), (4) и (5), 134-ж ставови (1) и (2), 134-и став (1), 134-ј став (2) и 152 став (4) на овој закон;

2) не постапува по решение на Агенцијата за супервизија на осигурување во предвидениот рок.

(2) Глоба во износ од 1.500 до 2.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од став (1) на овој член и на одговорното лице во друштво за застапување во осигурувањето.

(3) Покрај глобата за прекршоците од став (1) на овој член, ќе се изрече и забрана за вршење на должност на одговорното лице во друштвото за застапување во осигурувањето во времетраење од една до три години.

Член 236-в

Глоба во износ од 3.000 до 5.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на осигурителен брокер ако работи спротивно на одредбите од членовите 49 до 52, 136 став (1), 137 став (2), 140, 141 став (1), 142 став (1) и (4), 143, 154-а и 154-б на овој закон.

Член 236-г

Глоба во износ од 2.000 до 3.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на застапник во осигурувањето ако работи спротивно на одредбите од членовите 49 до 52, 154-а став (1), 154-б, 134 став (8) и 134-б ставови (1) и (2) на овој закон.

Член 236-д

(1) Глоба во износ од 10.000 до 15.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице ако:

- 1) се осигура во странство спротивно на членот 2 од овој закон;
- 2) врши работи на осигурување спротивно на забраната од членот 8 од овој закон;
- 3) стекне акции во друштво за осигурување без претходна согласност од Агенцијата за супервизија на осигурување согласно членот 18 ставови (1) и (2) од овој закон;
- 4) не ја извести Агенцијата согласно член 18 став (7) од овој закон.
- 5) врши дејност застапување во осигурувањето спротивно на одредбите од член 134-д став (1) од овој закон;
- 6) врши осигурително брокерски работи спротивно на одредбите од членот 145 став (1) на овој закон;

(2) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од став (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

(3) Покрај глобата за прекршокот од став (1) точка 1) на овој член, ќе се изрече и забрана за вршење на дејност на правното лице во времетраење од три до пет години.

(4) Покрај глобата за прекршоците од став (1) на овој член, ќе се изрече и забрана за вршење на должност на одговорното лице во правното лице во времетраење од една до три години.

Член 236-ѓ

Глоба во износ од 10.000 до 15.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на банката, брокерското друштво или берзата, доколку постапи спротивно на одредбите од член 18 став (4) или член 134-ж став (3) од овој закон.

Член 236-е

(1) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за

прекршок на физичко лице ако:

- 1) врши работи на осигурување спротивно на забраната од членот 8 на овој закон;
- 2) не ја извести Агенцијата согласно членот 18 став (7) од овој закон;
- 3) ако ги прекршило обврските за чување на доверливи податоци согласно членот 108 од овој закон;
- 4) врши работи на застапување спротивно на членот 134-в став (1) од овој закон;
- 5) врши осигурително брокерски работи спротивно на забраната од членот 136 став (2) од овој закон.

(2) Покрај глобата за прекршоците од став (1) на овој член, ќе се изрече и забрана за вршење на должност на физичкото лице во времетраење од една до три години.

Член 236-ж

(1) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на:

- 1) ревизор ако веднаш не ја извести Агенцијата за супервизија на осигурување за околностите од членот 130 на овој закон;
- 2) овластениот актуар ако веднаш не ја извести Агенцијата за супервизија на осигурување за околностите од членот 116 став (8) од овој закон.

(2) Покрај глобата за прекршоците од ставовите (1) и (2) на овој член, ќе се изрече забрана за вршење дејност на ревизорот односно овластениот актуар во времетраење од една до три години.

Член 236-з

Надлежен орган за изрекување на прекршочни санкции од членовите 236, 236-а, 236-б, 236-в, 236-г, 236-д, 236-ѓ, 236-е, 236-ж и 236-с од овој закон е надлежниот суд.

Член 236-с

Кога прекршокот од член 236, 236-а, 236-б, 236-в, 236-г, 236-д, 236-ѓ, 236-е, 236-ж и 236-з од овој закон е сторен исклучиво сторителот за себе или за друго лице да прибави имотна корист, надлежниот суд може да изрече глоба во висина до 25.000 ЕВРА во денарска противвредност.

Член 48

Членот 237 се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 10.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштво за осигурување ако:

- 1) не ја одржува вредноста на акционерскиот капитал согласно член 15 став (6) од овој закон;
- 2) не изготвува план за работа и не го доставува до Агенцијата за супервизија на осигурување согласно членот 38 став (4) од овој закон;
- 3) работи спротивно на одредбите од членовите 49 до 52 од овој закон;
- 4) изврши измени без да добие согласност согласно членот 66 став (1) од овој закон;
- 5) не формира резерви на сигурност согласно со член 70 од овој закон;
- 6) не го одржува потребното ниво на маргина на солвентност согласно член 75 или

76 од овој закон;

7) не издвои средства кои ги покриваат техничките резерви согласно член 80 од овој закон и не ги вложува средствата кои ги покриваат техничките резерви, согласно со членовите 86 до 89 од овој закон;

8) не издвои средства кои ја покриваат математичката резерва, или не управува со средствата кои ја покриваат математичката резерва, согласно со членовите 90 до 98 од овој закон;

9) не ги реосигура обврските од договорите согласно со член 99 од овој закон;

10) не води трговски книги и не изготвува годишни извештаи согласно со членовите 117 до 121 од овој закон, или работи спротивно на прописите донесени врз основа на член 122 од овој закон;

11) не ја организира внатрешна ревизија согласно со членовите 123 до 128 од овој закон;

12) финансиските извештаи ги поднесе на ревизија до друштво за ревизија за кое не добило согласност од Агенцијата согласно член 129 став (3) од овој закон и до Агенцијата не ги достави извештаите од ревизијата во предвидениот рок согласно член 129 став (1) од овој закон;

13) не достави извештај до Агенцијата за супервизија на осигурување во согласност со членот 168-д став (1) од овој закон;

14) не ги достави потребните информации од член 168-д став (2) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 3.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од став (1) од овој член и на одговорното лице во друштвото за осигурување.

(3) Покрај глобата од став (1) од овој член, ќе се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на должност на одговорното лице во друштвото за осигурување најмногу во траење од 30 дена.

Член 49

По членот 237 се додаваат четири нови членови 237-а, 237-б, 237-в и 237-г кои гласат:

„Член 237-а

(1) Глоба во износ од 3.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштво за осигурување ако:

1) не ја известува Агенцијата за супервизија на осигурување за податоците согласно член 104 од овој закон;

2) не воспоставуваат и одржуваат бази на податоци согласно член 109 став (2) на овој закон;

3) не назначи овластен актуар во рок од два месеци од денот на упис на друштвото во трговскиот регистар согласно член 113 став (1) од овој закон;

4) не ја известува Агенцијата за супервизија на осигурување за разрешување на овластениот актуар согласно член 115 став (4) од овој закон;

5) не поднесе годишна сметка до Агенцијата за супервизија на осигурување во предвидениот рок согласно членот 120 став (1) од овој закон;

6) не ја известува Агенцијата за супервизија на осигурување согласно член 163 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 1.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од став (1) од овој член и на одговорното лице во друштвото за осигурување.

(3) Покрај глобата од став (1) од овој член, ќе се изрече и прекршочна санкција забрана за

вршење на должност на одговорното лице во друштвото за осигурување најмногу во траење од 30 дена.“

Член 237-б

(1) Глоба во износ од 5.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на осигурително брокерското друштво ако не изврши пренос на наплатената премија согласно член 148 став (7) на овој закон.

(2) Глоба во износ од 2.500 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од став (1) на овој член и на одговорното лице во осигурително брокерско друштво.

Член 237-в

(1) Глоба во износ од 3.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на осигурително брокерско друштво односно на друштво за застапување во осигурувањето ако не ја известува Агенцијата за супервизија на осигурување согласно член 151 од овој закон, во рокови и на начин согласно прописите донесени врз основа на член 154 став (1) точка 4) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 1.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од став (1) од овој член и на одговорното лице во осигурително брокерско друштво односно на друштво за застапување во осигурувањето.

(3) Покрај глобата од став (1) од овој член, ќе се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на должност на одговорното лице во осигурително брокерско друштво односно на друштво за застапување во осигурувањето најмногу во траење од 30 дена.“

Член 237-г

(1) Глоба во износ од 5.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на член на органот на управување или надзорниот орган на друштвото за осигурување ако:

1) не го извести надзорниот орган на друштвото за осигурување согласно член 26 од овој закон;

2) не ја извести Агенцијата за супервизија на осигурување согласно член 30 став (3) од овој закон;

3) не ја извести Агенцијата за супервизија на осигурување согласно членот 163 став (2) од овој закон;

4) на посебната управа не и овозможи пристап до целокупната документација на друштвото за осигурување согласно член 168-г ставови (1) и (2) од овој закон;

Член 50

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за супервизија на осигурување.

Член 51

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

I. Објаснување на содржината на одредбите на предлогот на законот

Предложената измена на постојниот член 15 ќе овозможи зајакнување на одредбите од законот кои се однесуваат на оценка на соодветноста на лицата кои имаат намера да основаат друштво за осигурување. Преку оваа одредба ќе се оневозможи капиталните средства при основање на друштво за осигурување да потекнуваат од заем или истите да бидат предмет на било какви други оптеретувања со што ќе се зголеми идната финансиска стабилност на друштвото за осигурување што е целосно во согласност со меѓународно прифатените стандарди за лиценцирање и супервизија во осигурителниот сектор.

Во членот 3, предложената измена на постојниот член 23, преку воведување на период од една година во рамки на кој кандидатот за член на орган на управување за кој Агенцијата со решение одбила да издаде согласност поради неисполнување на условите предвидени во законот не може повторно да достави барање до Агенцијата, е во насока на зголемување на ефикасноста на постапката за издавање согласности на членови на орган на управување во друштво за осигурување.

Постојниот член 40 од законот предвидува дозволата за вршење работи на осигурување во одредена класа на осигурување да истече доколку друштвото за осигурување не започне со работа во период од 6 месеци по датумот на добивање на дозволата за вршење работи на осигурување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување. Со оглед на фактот што во одредени класи на осигурување (пр. Осигурување на воздухоплови, осигурување на пловни објекти и други класи на осигурување) на пазарот на осигурување постои исклучително ограничена побарувачка за вакви типови на осигурување, несоодветно е постојното решение за истекување на дозволата доколку друштвото не врши работи на осигурување подолго од шест месеци. Со предложената измена во членот 4 ќе се овозможи до укине само по доставено писмено барање на друштвото за осигурување до Агенцијата за супервизија на осигурување.

Предложените измени во членот 5 со кои се менува членот 49, и се дава можност за поголема информираност на осигурениците за каналите на продажба и потребните дејствија кои осигурениците треба ги превземат во случај на настанување на осигурениот случај во насока на реализација на оштетно побарување до друштвото за осигурување, со што ќе се олесни начинот на реализација на оштетни побарувања од страна на осигурениците, а се со цел нивна поадекватна заштита.

Во членот 7 е предложена измена на постојниот член 70 во насока на отстранување на непотребното дуплирање на обврски на друштвата за осигурување да издвојуваат резерви од добивката по два основа, по Законот за трговски друштва со кој како трговски друштва се задолжени да издвојуваат општа задолжителна резерва и по Законот за супервизија на осигурување со кој како друштва за осигурување се задолжени да издвојуваат резерва на сигурност. Со оглед на идентичниот карактер на двете резерви од аспект на целта и начинот на издвојување и нивната употреба, со членот 8 се предлага на друштвата за осигурување да се применува единствено резервата пропишана во Законот за супервизија на осигурување.

Предложената измена на постојниот член 73 е во насока на усогласување со предлозите на Владата во рамки на проектот регулаторна гилотина. Со предложениот

член 8 се отстранува постојното решение во законот според кое друштвата за осигурување беа ограничени во вложување на средствата кои потекнуваат од капиталот на друштвото со најмногу 10% од вкупниот капитал во една недвижност. Со ова ќе се овозможи друштвата слободно да ги вложуваат средствата од капиталот било за купување недвижности за сопствени потреби било за вложување во недвижности.

Предложената измена на постојниот член 77 е во насока на прецизирање на категоријата гарантен фонд како пресметковна категорија во која влегуваат сите ставки кои влегуваат во пресметка на основниот и дополнителниот капитал на друштвото за осигурување. Членот 9 се предлага во насока на овозможување посоодветен супервизорски третман на ставките кои влегуваат во пресметка на адекватноста на капиталот на друштвата за осигурување.

Со предложените измени на членовите 88 и 89 во делот на вложувањата на средствата кои ги покриваат техничките резерви се врши, пред се, термилошко прилагодување на категоријата дозволени вложувања со цел усогласување со позитивната законска регулатива, праксата во земјата и моменталната состојба на финансискиот пазар. Со овие измени, не доаѓа до промени ниту во основните типови, ниту во квантитетот на дозволените ограничувања. Овие предлог измени (член 9 и 10) даваат попрецизна и поприфатлива класификација за институционалните инвеститори и портфолио менаџерите и се во насока на изработка на прецизни подзаконски акти за вложувањата на средствата кои ги покриваат техничките резерви и коефициентите на ликвидност кои се едни од основните параметри во супервизијата. Исто така, со измените се предвидува друштвата за осигурување да ја известуваат Агенцијата за употребата на деривативните финансиски инструменти, како и за евентуалните отстапувања од предвидените лимити.

Во членот 12 се предложени измени на членот 100 кои и овозможуваат на Агенцијата за супервизија на осигурување како надлежен супервизорски орган во областа на осигурување да пропише услови за реосигурување од аспект на соодветноста на реосигурувањето и рејтингот на друштвото за реосигурување што е во насока на подобрување на заштитата од ризик на друштвата за осигурување.

Со предложените измени на членот 104 во членот 14, преку воведување на обврска на друштвата на квартална основа до Агенцијата покрај другото да доставуваат и биланс на состојба и биланс на успех, се овозможува поефикасно следење на финансиската состојба на друштвата за осигурување преку доставување на вакви финансиски извештаи повеќе пати во годината.

Со предложените измени на членот 112 се дава можност Агенцијата за супервизија на осигурување преку пропишување на начинот и постапката за признавање на квалификации за актуар стекнати во странство, да овозможи лица кои стекнале квалификација за овластен актуар во странство да вршат актуарски работи во земјата со што ќе се пополни постоечкиот дефицит на актуари во земјата.

Со членовите 15, 16, 17, 18, 19, 20, 38 и 39 се врши термилошко усогласување на законот во делот на водење трговски книги и изготвување финансиски извештаи со одредбите од Законот за трговски друштва.

Со членовите 20, 21 и 22 се врши усогласување на одредбите од законот во делот на вршење внатрешна ревизија со одредбите од Законот за трговски друштва. Предложените измени меѓу другото се и во насока на зголемување на независноста и објективноста на внатрешната ревизија во друштвата.

Со предложените измени на членот 129 во членот 23 се врши термилошко

усогласување на законот во делот на водење трговски книги и изготвување финансиски извештаи со одредбите од Законот за трговски друштва. Исто така со предложените измени се врши скратување на рокот за доставување на ревидирани финансиски извештаи до Агенцијата за супервизија на осигурување во насока на поголема ефикасност на процесот на супервизија на друштвата за осигурување.

Со членот 24 и 29 се изменуваат членовите 133 и 135 од постојниот закон и се воведуваат одредби со кои и се дава овластување на Агенцијата да врши надзор и над субјектите кои вршат работи согласно членот 133 став (2) и член 125 став (2) од постојниот Закон

Предложените измени на членот 134-в (член 26) е во насока на подобрување на процесот на лиценцирање и супервизија на работењето на застапниците во осигурувањето, а предложените измени на членот 134-е (член 27) се во насока на допрецизирање на одредбите од законот кои се однесуваат на формата и содржината на договорот за професионална одговорност кој е должен да го склучи друштвото за застапување во осигурувањето.

Предложените измени на членот 145 се во насока на допрецизирање на одредбите од законот кои се однесуваат на спроведување супервизија врз работењето на друштвата за застапување во осигурување.

Со измените во членот 31, се дополнува членот 148 од постојниот Закон и се уредуваначинот и постапката за наплатата и преносот на наплатената премија од страна на вршат осигурително брокерските друштва.

Измените на членот 150 се предлагаат заради допрецизирање на одредбите од законот кои се однесуваат на формата и содржината на договорот за професионална одговорност кој е должен да го склучи друштвото за застапување во осигурувањето.

Со членовите 35 и 36 се предложени измени на членот 158-б и 158-с во насока на допрецизирање на одредбите од законот кои се однесуваат на надлежностите на Агенцијата за супервизија на осигурување во делот на донесување на подзаконски акти и други прописи во делот на поефикасно и единствено спроведување супервизија врз субјектите на осигурителниот пазар.

Измени на членот 158-љ се во насока на допрецизирање на одредбите од законот кои се однесуваат на надоместоците кои ги наплаќа Агенцијата за супервизија на осигурување од субјектите на осигурителниот пазар.

Измената на членот 163 е во насока на зголемување на информираноста на Агенцијата за супервизија на осигурување.

Со членот 39 се изменува членот 164 во насока на допрецизирање на одредбите од законот кои се однесуваат на мерки на супервизија преку вклучување на прекршочните санкции како дел од мерките кои може да ги превземе Агенцијата.

Со Предлог законот се додава нова глава за Заштита на потрошувачите која ја потенцира важноста на договорот за осигурување, односно правата на осигуреникот - корисникот на осигурувањето на кој треба да му се дава услуга од таков квалитет и квантитет кој целосно одговара на утврдените технички барања и прописи, на пропишаните стандарди, нормативи и услови предвидени со договорот како и на информациите што друштвото за осигурување ги дало за производот, како и можноста за вонсудско решавање на спорови.

Во членот 45 се изменува членот 236, во кој се пропишани потешките прекршоци на друштвата за осигурување за кои е надлежен судот и износот на глобата не се менува. Исто така се предвидува и глоба за членот на одговорното лице во друштвото за

осигурување.

Со членот 46 се додаваат десет нови членови со кои се регулираат прекршоците на осигурително брокерските друштва (член 236-а) и друштвата за застапување во осигурувањето (член 236-б) како и соодветно прекршоците на одговорните лица во осигурително брокерските друштва односно друштвата за застапување во осигурувањето, прекршоци на правното лице (член 236-д), банката, брокерско друштво или берзата (236-ф). Исто така се предвидуваат прекршоци за осигурителниот брокер (член 236-в), застапникот во осигурување (член 236-г), ревизорот и овластениот актуар (член 236-ж) и прекршоците за физичкото лице (член 236-е).

Со членот 48 се менува членот 237. Се воведува единствен износ на глобата која е намалена (од постојната 10.000 до 15.000 евра) во висина од 10.000 евра во денарска противвредност. Во овој член се утврдени потешките прекршоци на друштвата за осигурување за кои е надлежна Агенцијата за супервизија на осигурување. Пропишана е и глоба за прекршок на одговорното лице во друштвото за осигурување и прекршочна санкција забрана за вршење на должност на одговорното лице во друштвото за осигурување најмногу во траење од 30 дена.

Со членот 49 се додаваат четири нови членови, во кои се пропишани прекршоците на друштвата за осигурување (помали прекршоци) член 237-а, прекршоци на осигурително брокерските друштва односно на друштвата за застапување во осигурувањето член 237-б. Со членот 237-в се предвидува глоба за прекршок на член на органот на управување или надзорниот орган на друштвото за осигурување, покрај глоба се предвидува и прекршочна санкција забрана за вршење на должност.

- Меѓусебна поврзаност на решенијата содржани во предложените одредби

Предложените решенија во законот се меѓусебно поврзани и како такви применливи во пракса.

Последици што ќе произлезат од предложените решенија

Со донесувањето на Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за супервизија на осигурување се постигнуваат целите за унапредување на казнената политика и унапредување на бизнис климата во Република Македонија.

ИЗВОД ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ ШТО СЕ ИЗМЕНУВААТ И ДОПОЛНУВААТ

Акционерски капитал

Член 15

(1) Акционерскиот капитал на друштвото за осигурување треба да биде најмалку во висина на гарантниот фонд од член 77 став (2) од овој закон.

(2) Со актот за основање на друштвото за осигурување се определува висината на акционерскиот капитал за основање и работа на друштвото за осигурување.

(3) Денарската противвредност на акционерскиот капитал од став (2) на овој член, пресметана по курсот на Народна банка на Република Македонија на денот на уплатата, домашните правни и физички лица ја уплатуваат на засебни привремени сметки кај носителот на платен промет.

(4) Странските правни и физички лица средствата од став (2) и став (3) на овој член ги уплатуваат на девизна сметка кај Народна банка на Република Македонија.

(5) Друштвото за осигурување е должно да ја одржува вредноста на акционерски капитал.

Услови за вршење на функција член на органот на управување во друштвото за осигурување

Член 23

(1) За член на орган на управување може да се именува лице кое ги исполнува следниве услови:

1) да има соодветна стручна подготовка и искуство за управување со друштво за осигурување

2) да ги познава прописите од областа на осигурувањето.

(2) Условот од ставот (1) точка 1 на овој член се смета за исполнет доколку лицето има високо образование и најмалку 3 години работно искуство на раководни места во друштво за осигурување, односно 5 години работно искуство на раководни места во банка или друга финансиска институција од сличен обем на активностите како друштво за осигурување.

(3) Членовите на органот на управување мора да се во постојан работен однос во друштвото за осигурување и барем еден од членовите мора да го познава македонскиот јазик и неговото кирилско писмо и да има постојано живеалиште во Република Македонија.

(4) Член на орган на управување во друштво за осигурување не може да биде лице:

1) кое е член на орган на управување, надзорен орган или прокурист во друго друштво за осигурување или друго трговско друштво;

2) кое е член на Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување или друго лице вработено во Агенцијата;

3) на кое му е изречена казна затвор за кривично дело против јавните финансии, против платниот промет и стопанството, против службената должност или против правниот сообраќај;

- 4) на кое му е изречена забрана за вршење професија, дејност или должност;
- 5) кое извршувало функција на лице со посебни права и одговорности во друштво за осигурување или друго правно лице над кое е отворена стечајна постапка;
- 6) кое е поврзано лице со правно лице во кое друштвото за осигурување директно или индиректно поседува сопственост на повеќе од 10% од капиталот или правата на глас во тоа правно лице и
- 7) кое работи спротивно на одредбите од Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам.

(5) Во случај на бришење на осудата од ставот (4) точка 3 од овој член соодветно се применуваат одредбите од Кривичниот законик.

Истекување на дозволата за вршење на работи на осигурување

Член 40

(1) Дозволата за вршење на работи на осигурување во одделна класа на осигурување, или за сите класи на осигурување за кои друштвото има дозвола за вршење на работи на осигурување, ќе истече доколку:

- 1) друштвото за осигурување не започне со работа во период од една година од денот на донесување на решението за издавање на дозвола за вршење на работи на осигурување;
- 2) друштвото за осигурување не донесе акт за основање во рок од 60 дена од денот на донесување на решението за издавање на дозвола за вршење на работи на осигурување;
- 3) друштвото за осигурување престане да врши работи на осигурување во период подолг од шест месеци;
- 4) по отворање на стечајна постапка;
- 5) по отворање на ликвидација;
- 6) по пренос на сите договори за осигурување на друго друштво за осигурување.

(2) При настанување на случаите од став (1) од овој член, Агенцијата за супервизија на осигурување ќе донесе решение за истекување на дозволата за вршење на работи на осигурување.

(3) Друштвото за осигурување не може да склучува нови договори за осигурување:

- 1) во случаите од точка 1 до 3 од став (1) од овој член, од денот на донесување на решението од став (2) од овој член;
- 2) во случај од точка 4 од став (1) од овој член, од денот на објавување на отворањето на стечајната постапка на огласна табла на надлежниот суд;
- 3) во случај од точка 5 од став (1) од овој член, од истекот на роковите од точка 1 до 4 од став (2) член 169 од овој закон, во зависност од основот за отворање на ликвидација;
- 4) во случај од точка 6 од став (1) од овој член, од денот кога друштвото за осигурување добило дозвола за пренос на договорите за осигурување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување.

Услови на полиси и известувања на осигурениците Договори за осигурување и Општи услови на полиси

Член 49

(1) Ако осигурувањето покрива ризици на територијата на Република Македонија,

договорот за осигурување особено ќе ги содржи следниве податоци:

- 1) настани врз основа на кои настанува обврска на друштвото за осигурување за плаќања кои произлегуваат од договорот за осигурување, како и настани поради кои обврската на друштвото за осигурување за плаќање престанува;
- 2) начин на извршување, обем и доспевање на обврските на друштвото за осигурување,
- 3) износот и условите за плаќање на премија, како и правни последици во случај на неплаќање;
- 4) период на важење на договорот за осигурување, во кој особено треба да се наведе:
 - начин на автоматско обновување на договорот за осигурување;
 - начин на кој договорот за осигурување може да се откаже, делумно или целосно да се прекине, како и обврски на друштвото за осигурување во тие случаи;
- 5) последици од побарувања кои произлегуваат од договори за осигурување во случај на пропуштање на предвидените рокови;
- 6) во однос на осигурување на живот, рокови и услови, како и обем на авансни плаќања согласно полисите за осигурување, рокови и услови кои се однесуваат на учество на осигурениците во добивката на друштвото за осигурување, како и критериуми за пресметка на нивното учество, и услови и методи за пресметка и исплата на откупна вредност.

(2) Во случај на осигурување на правна заштита од точка 17 став (2) од член 5, од овој закон, во договорот за осигурување децидно се наведува дека друштвото за осигурување ги покрива исклучиво трошоците за правно застапување преку адвокат или друго лице назначено од друштвото за осигурување.

(3) Договорот за осигурување не смее да биде во спротивност со одредбите на други закони кои ги регулираат договорите за осигурување.

Известување на осигурениците

при склучување на договори за осигурување

Член 50

(1) Ако осигуреникот е физичко лице, друштвото за осигурување, осигурително брокерското друштво, друштвото за застапување во осигурувањето или застапникот во осигурувањето се должни, при склучување на договорот за осигурување од член 49 од овој закон, во писмена форма да го известат лицето за следното:

- 1) назив, правен статус, седиште и адреса на друштвото за осигурување, како и филијалата преку која е склучен договорот за осигурување;
- 2) општите и посебни услови на полиси кои се применуваат на осигуреникот и осигурителот и законот што го регулира договорот за осигурување;
- 3) случаи при кои општите и посебни услови на полисата не се применуваат на односот помеѓу осигурителот и осигуреникот, извршување, обемот и достасување на обврските на друштвото за осигурување;
- 4) период на важење на договорот за осигурување;
- 5) износот на премија, како и пресек на премијата по одделни ризици (доколку со договорот за осигурување се покриени ризици кои произлегуваат од неколку класи на осигурување) и износите на даноци, такси и други трошоци по основ на премијата и вкупниот износ што треба да се плати;

- 6) право на одложување или прекинување на договорот за осигурување;
- 7) упатување на Агенцијата за супервизија на осигурување, како надлежен орган за супервизија на друштвото за осигурување до кое може да се достави жалба во однос на друштвата за осигурување и осигурителните брокерски друштва, друштвата за застапување во осигурувањето и застапниците во осигурувањето.

(2) Во случај на осигурување на живот или осигурување од последици на несреќен случај со право на поврат на еден дел од премијата за осигурување, известувањето на осигуреникот покрај наведените податоци во од став (1) од овој член, треба да содржи и податоци за:

- 1) основи и критериуми за распределба на добивката;
- 2) табела на откупната вредност на полисата;
- 3) минималната премија и минималното времетраење на осигурувањето потребни за капитализација на договорот за осигурување и правата кои ги има осигуреникот во тој случај;
- 4) во случај кога инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот, издвоени средства кои ја покриваат математичката резерва за тоа осигурување како и структурата на вложување на тие средства;
- 5) даночната регулатива која се однесува на осигурувањето.

Вложување на капиталот на друштвото за осигурување

Член 73

(1) Друштвото за осигурување е должно да ги држи средствата од капиталот на друштвото на сметки и во пласмани во Република Македонија.

(2) Одделните ограничувања за вложувања на капиталот на друштвото за осигурување може да изнесуваат најмногу до:

- 1) 60% од капиталот за вложувања во недвижности, како и капитални вложувања во други друштва за осигурување, финансиски институции и други правни лица при што одделното вложување на друштвото за осигурување во една недвижност не може да биде поголемо од 10% од капиталот на друштвото.;
- 2) 15% од капиталот за вложувања во аконтации и заеми што друштвото според Општите услови на осигурувањето ги одобрува со презентација на сопствените полиси за кои премијата е навремено уплатена, при што одделното вложување на друштвото за осигурување во вакви заеми не може да надмине 1% од капиталот.

(3) Друштвото за осигурување може да ги вложува средствата на капиталот во банки (освен за капитални вложувања) и да одобрува заеми на правни лица со обезбедување на банкарска гаранција неограничено, притоа почитувајќи ги принципите на ликвидност, сигурност и рентабилност.

(4) Заемите од став (3) на овој член се одобруваат со рок на враќање најмногу до една година.

(5) Вкупните финансиски вложувања на друштвото за осигурување во една банка може да изнесуваат најмногу до 25% од капиталот на друштвото за осигурување.

(6) Вкупните финансиски вложувања на друштвото за осигурување кај поединечен

субјект кој не е банка може да изнесуваат најмногу до 10% од капиталот на друштвото за осигурување.

(7) Под вкупни финансиски вложувања во смисла на овој член се сметаат капитални вложувања на друштвото за осигурување (вложувања во акции), купени должнички хартии од вредност, дадени заеми, дадени депозити во банки, како и пресметана камата по основ на овие вложувања.

(8) Под вкупни вложувања во смисла на овој член се сметаат вкупни финансиски вложувања и вложувања во недвижности (земјиште и градежни објекти).

Гарантен фонд

Член 77

(1) Гарантниот фонд не смее да биде понизок од една третина од потребното ниво на маргина на солвентност од член 75 или 76 од овој закон.

(2) Гарантниот фонд на друштвото за осигурување, покрај одредбите од став (1) на овој член, не смее да биде понизок од:

- 1) 2.000.000 ЕВРА ако друштвото врши работи на осигурување во одделни класи на осигурување во групата на неживотно осигурување;
- 2) 3.000.000 ЕВРА, ако друштвото врши работи на осигурување во сите класи на осигурување во групата на неживотно осигурување, односно во одделни класи на осигурување од член 5 точки 10, 11, 12, 13, 14 и 15 од овој закон;
- 3) 3.000.000 ЕВРА ако друштвото врши работи на осигурување во една или сите класи на осигурување во групата на осигурување на живот;
- 4) 4.500.000 ЕВРА ако друштвото врши работи на реосигурување.

(3) Во случај кога друштвото за осигурување покрива ризици од две или повеќе класи на неживотно осигурување, при определување на износот на акционерски капитал, ќе се земе во предвид пропишаниот износ на гарантниот фонд од став (2) од овој член, за онаа класа на осигурување за која износот на гарантен фонд е највисок.

Видови на дозволени вложувања

Член 88

(1) Средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да бидат во форма на следниве вложувања:

- 1) банкарски сметки и депозити во банки кои имаат дозвола издадена од Народна Банка на Република Македонија, доколку истите носат камата;
- 2) обврзници и други хартии од вредност што ги издала или за кои гарантира Народна Банка на Република Македонија;
- 3) сертификати за депозит и други хартии од вредност издадени или гарантирани од банки кои имаат дозвола издадена од Народна Банка на Република Македонија;
- 4) хартии од вредност врз основа на хипотека издадени од банки кои имаат дозвола издадена од Народна Банка на Република Македонија;
- 5) обврзници и други хартии од вредност што ги издава или за кои гарантира Република Македонија;
- 6) акции издадени врз основа на одобрение од Комисијата за хартии од вредност, кои

се регистрирани на првиот или вториот пазар на Македонската берза или на друг организиран пазар на хартии од вредност што го контролира Комисијата;

- 7) обврзници и други хартии од вредност издадени од акционерски друштва во Република Македонија врз основа на одобрение од Комисијата за хартии од вредност, кои се регистрирани на првиот или вториот пазар на Македонската берза или на друг организиран пазар на хартии од вредност што го контролира Комисијата;
- 8) комерцијални записи издадени од првокласни акционерски друштва во Република Македонија;
- 9) документи за удел и акции на инвестициони фондови во Република Македонија кои работат врз основа на Законот за инвестициони фондови;
- 10) обврзници и други хартии од вредност издадени од странски влади и централни банки на земји членки на Европската унија, Јапонија или САД;
- 11) обврзници и други хартии од вредност со фиксен приход издадени од не-државни, странски компании или банки од земји членки на ЕУ, Јапонија или САД;
- 12) акции и хартии од вредност со кои се тргува на главните берзи во земји членки на ЕУ, Јапонија или САД;
- 13) документи за удел и акции издадени од овластени инвестициони фондови со седиште во земја членка на ЕУ, Јапонија или САД што инвестирале претежно во (котирали) регистрирани акции на берзите во тие земји;
- 14) форвард-договори што гласат на валутни курсеви и финансиски деривати, доколку тоа вложување има исклучиво за цел заштита од валутен ризик;
- 15) друг вид на вложување согласно правилата на Министерството за финансии, под услов тоа да не е во спротивност со став (2) од член 89 на овој закон.

(2) Агенцијата за супервизија на осигурување врз основа на член 74 точка 6 од овој закон, може да пропише и други видови на вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви и ограничувања кај одделни вложувања, притоа водејќи сметка истите да ги задоволуваат принципите на сигурност, профитабилност и можност за тргување.

(3) Тргувањето со хартиите од вредност на друштвата за осигурување се врши исклучиво на регулирани секундарни пазари на капитал, освен во случај на државни хартии од вредност и банкарски сертификати за депозит кои можат да се стекнат непосредно од издавачот, како и документи за удел и акции на инвестициони фондови кои исто така можат да се стекнат непосредно од отворен или затворен инвестиционен фонд.

Ограничувања кај одделни вложувања

Член 89

(1) Вложувањата во одделни видови инструменти согласно член 88 став (1) од овој закон, подлежат на следниве ограничувања:

- 1) најмногу 20% од средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложат во инструменти на странски издавач надвор од Република Македонија. Ова ограничување важи за сите одредби содржани во овој член;
- 2) најмногу 80% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви може да се вложуваат во инструменти наведени во членот 88 став (1) точки 2 и 5 на овој закон;

- 3) најмногу 60% од вредноста на средствата средствата кои ги покриваат техничките резерви може да се вложат во инструментите од член 88 став (1) точки 1, 3 и 4 на овој закон;
- 4) најмногу 40% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви може да се вложат во инструментите наведени во член 88 став (1) точка 7 и 8 на овој закон;
- 5) најмногу 30% од вредноста на средствата средствата кои ги покриваат техничките резерви може да се вложат во инструментите наведени во член 88 став (1) точка 6 на овој закон;
- 6) најмногу 20% од вредноста на средствата средствата кои ги покриваат техничките резерви може да се вложат во инструментите наведени во член 88 став (1) точка 9 на овој закон.

(2) Покрај ограничувањата од став (1) од овој член, вложувањата на средствата кои ги покриваат техничките резерви подлежат и на следните ограничувања:

- 1) најмногу 5% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви може да се вложуваат во акции, обврзници и други хартии од вредност од ист издавач;
- 2) најмногу 3% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви може да се вложуваат во форма на готовина на рака.

(3) Средствата кои ги покриваат техничките резерви не смеат да се вложуваат во:

- 1) акции, обврзници и други хартии од вредност кои не се регистрирани на регулиран пазар или со кои јавно не се тргува;
- 2) инструменти со кои не може правно да се располага (кои не може законски да се отуѓуваат);
- 3) материјални добра кои ретко се регистрирани на организирани пазари и чија проценка е несигурна, како на пример антиквитети, уметнички дела и моторни возила;
- 4) недвижен имот и било каков удел во недвижен имот освен хартии од вредност издадени врз основа на хипотека и посредно вложување преку инвестициони фондови;
- 5) акции, обврзници и други хартии од вредност издадени од:
 1. акционер на друштвото за осигурување;
 2. поврзани лица со лицата наведени во потточка 1 од оваа точка;
- 6) фјучерс-договори, опциски договори и други деривативни инструменти, освен во форвард валутните договори и во други финансиски деривати чија цел е исклучиво заштита од валутен ризик;

Програма за планирано реосигурување

Член 100

(1) Друштвото за осигурување, за секоја деловна година треба да донесе програма за потребите од реосигурување, во зависност од структурата на осигурителното портфолио и да определи со кои договори за реосигурување ќе го обезбеди вишокот на ризик.

(2) Програмата за потребите од реосигурување од став (1) на овој член содржи:

- 1) Пресметка на максималното покритие по оделни класи на осигурување

- 2) Табела за максимално покритие изготвена врз основа на пресметките од точка 1, од овој став, и
- 3) Основи и критериуми за утврдување највисоки можни штети, врз основа на присутни околности од значење за ризикот и нивото на договореното покритие.

(3) При пресметките од став (2) точка 1, на овој член, друштвото за осигурување ќе ги земе во предвид:

- 1) обемот на капитал и потребното ниво на маргина на солвентност;
- 2) вкупниот обем на работење;
- 3) наплатената премија во рамките на групите и класите на осигурување;
- 4) делови од вкупниот обем на работење по одделни класи на осигурување согласно основите од точка (2) и (3) од овој став;
- 5) приспособувања кои се должат на девијации во рамките на одделни класи на осигурување.

(4) Агенцијата за супервизија на осигурување може да пропише посебни услови за реосигурување во класите на задолжително осигурување кои се однесуваат на соодветноста на реосигурителното покритие и рејтингот на друштвото за реосигурување.

Пресметување и контрола

Член 104

(1) Друштвото за осигурување е должно редовно да врши пресметка и контрола а на квартална основа да ја известува Агенцијата за супервизија на осигурување за:

- 1) обемот на капитал;
- 2) потребното ниво на маргина на солвентност, со мислење на овластениот актуар
- 3) износот на техничките резерви, со мислење на овластениот актуар
- 4) вредност на средствата кои ги покриваат техничките резерви;
- 5) видови, вложување и локализација на средствата кои ги покриваат техничките резерви или математичката резерва;
- 6) видови, вложување и локализација на капиталот;
- 7) ликвидност на друштвото;
- 8) статистички осигурителни податоци.

(2) Друштвото за осигурување е должно во рок од триесет дена од завршетокот на секој квартал да го известува Агенцијата за супервизија на осигурување за податоците од став

(1) од овој член.

Услови за работа како овластен актуар

Член 112

(1) За добивање дозвола за работа како овластен актуар, лицето мора да ги исполнува следните услови:

- 1) да има високо образование;
- 2) да има положено стручен испит потребен за работа како овластен актуар;
- 3) да има најмалку 1 година работно искуство во областа на осигурувањето или супервизија на осигурувањето;
- 4) да не му е изречена казна затвор за кривично дело против јавните финансии, против платниот промет и стопанството, против службената должност или

против правниот сообраќај;

- 5) да не извршувало функција на лице со посебни права и одговорности во друштво за осигурување или друго правно лице над кое е отворена стечајна постапка;
- 6) да не му е претходно одземена дозволата за работа како овластен актуар.

(2) Покрај одредбите од став (1) од овој член, лице кое има положено стручен испит за вршење работи како овластен актуар во странство може да добие дозвола за работа како овластен актуар во Република Македонија доколку ги исполнува и следните услови:

- 1) квалификацијата на лицето да е со стандарди не пониски од стандардите што се бараат согласно овој закон;
- 2) лицето успешно да го положи испитот со кој се обезбедува дека тоа лице има адекватно знаење на законите и праксата во Република Македонија потребни за работа како овластен актуар во Република Македонија.

(3) Агенцијата за супервизија на осигурување поблиску го пропишува начинот на спроведување на стручниот испит за добивање дозвола за работа како овластен актуар и го организира спроведувањето на истиот.

(4) Агенцијата за супервизија на осигурување ќе донесе решение за одземање на дозволата за работа како овластен актуар доколку:

- 1) дозволата е добиена со наведување невистинити податоци;
- 2) лицето повеќе не ги исполнува условите од став (1) точка 4 и 5 од овој член;
- 3) лицето ги прекршило правилата на актуарската професија.

(5) Агенцијата за супервизија на осигурување е должна да ги информира друштвата за осигурување за лицата на кои им е одземена дозволата за работа како овластен актуар.

(6) Супервизија на работењето на овластените актуари врши Агенцијата за супервизија на осигурување. Во врска со супервизијата на работењето на овластените актуари ќе се применуваат одредбите од членовите 159, 160, 165 и 166 од овој закон.

Општи одредби

Член 117

Друштвото за осигурување е должно да води трговски книги и да изготвува годишни извештаи, да составува сметководствени документи, да ги вреднува ставките во деловните биланси и годишните сметки и да ја известува јавноста за податоците од годишните извештаи согласно со одредбите од Законот за трговските друштва и друг закон, ако со овој закон поинаку не е уредено.

Водење на трговски книги и составување на деловни биланси

Член 119

(1) Друштвото за осигурување ги води трговските книги според контниот план наменет за друштвата за осигурување.

(2) При изготвувањето на деловните биланси, друштвото за осигурување ги користи

билансните шеми наменети за друштвата за осигурување.

Изготвување и доставување на годишни сметки

Член 120

(1) Друштвото за осигурување изготвува годишна сметка за деловната година која е еднаква со календарската година и ја доставува до Агенцијата за супервизија на осигурување во првите три месеци од тековната година за изминатата година.

(2) Друштвото за осигурување ја составува годишната сметка врз основа на вистинити податоци.

Прописи за водење на трговски книги и изготвување на годишни сметки

Член 122

Агенцијата за супервизија на осигурување, согласно со меѓународните сметководствени стандарди и меѓународните стандарди за финансиско известување пропишува:

- 1) контен план за друштвата за осигурување;
- 2) форма и содржина на билансните шеми наменети за друштвата за осигурување;
- 3) детална содржина на годишните извештаи за работењето на друштвата за осигурување и анекси кон тие извештаи;
- 4) метод за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси;
- 5) форма и содржина на ревизорскиот извештајот, и
- 6) детална содржина на потврдата на овластениот актуар согласно став (1) од член 116 од овој закон.

Внатрешна ревизија

Член 123

(1) Внатрешната ревизија во друштво за осигурување се организира како независна организациона единица, директно потчинета на органот на управување на друштвото за осигурување, при што истата е функционално и организациски одвоена од другите организациски единици на друштвото за осигурување.

(2) Органот на управување на друштвото за осигурување, по одобрување на надзорниот орган, ќе донесе одлука за правилата за работа на внатрешната ревизија.

Работи на внатрешната ревизија

Член 124

(1) Внатрешните ревизори вршат целосна ревизија на работењето на друштвото за осигурување со цел да се утврди дали друштвото за осигурување:

- 1) ги врши работите на осигурување во согласност со овој закон, како и во согласност со внатрешните прописи на друштвото за осигурување со кои се регулира работењето на друштвото за осигурување;
- 2) води трговски книги и изготвува годишни извештаи, составува сметководствени документи, ги вреднува ставките во деловните биланси и годишни сметки и ја

известува јавноста за податоците од годишните извештаи согласно со овој закон, како и согласно внатрешните прописи со кои се регулира работењето на друштвото за осигурување.

(2) Внатрешните ревизори вршат внатрешна ревизија на работењето на друштвото за осигурување согласно со принципите и интерните стандарди за ревизија, кодексот на етичко однесување и актите за работење на внатрешните ревизори, кои треба да бидат донесени од страна на органот на управување на друштвото за осигурување.

(3) Внатрешните ревизори ќе ги усогласат методите на работењето со работата на надворешните ревизори на друштвото за осигурување кои ги ревидираат годишните финансиски извештаи, или пак вршат посебна ревизија на барање на Агенцијата за супервизија на осигурување, или врз основа на одредбите предвидени со Законот за преземање на друштва.

Лица вработени во внатрешната ревизија

Член 125

(1) За вршење на работи на внатрешна ревизија, друштвото за осигурување е должно да вработи најмалку еден овластен ревизор согласно Законот за ревизија.

(2) Лицата кои вршат работи на внатрешна ревизија не смеат да вршат други работи во друштвото за осигурување.

(3) Членовите на органот на управување и надзорниот орган на друштво за осигурување не смеат да вршат работи на внатрешна ревизија.

Ревизија на годишни сметки

Член 129

(1) Друштвото за осигурување е должно деловните биланси и годишните извештаи да ги поднесе на ревизија. Извештаите од ревизијата треба да се достават до Агенцијата за супервизија на осигурување најдоцна до 1 јуни од тековната година за претходната година.

(2) Друштвото за осигурување е должно до Агенцијата за супервизија на осигурување да достави барање за добивање согласност за друштвото за ревизија кое го определило да врши ревизија на деловните биланси и годишните извештаи, во рок од 15 дена од денот кога го определило.

(3) Агенцијата ќе издаде согласност за друштвото за ревизија од став (2) на овој член доколку друштвото за ревизија:

- има повеќе од три години искуство во вршење на ревизии;

- не е поврзано лице со друштвото;

- во последните три години не давало консултантски услуги на друштвото за осигурување;

-не извршило пет последователни ревизии на деловните биланси и годишните извештаи на друштвото за осигурување; и

-во последните три години не му биле изречени мерки од страна на Институтот на овластени ревизори.

(4) Агенцијата за супервизија на осигурување е должна во рок од 15 дена од денот на добивање на барањето за добивање согласност од став (2) на овој член да издаде согласност или да го одбие барањето и да побара од друштвото да определи друго друштво за ревизија.

(5) Друштвото за осигурување е должно да определи друго друштво за ревизија во рок од 30 дена од денот на добивање на решението со кое се одбива барањето за добивање согласност.

Застапување во осигурувањето

Член 133

(1) Застапување во осигурувањето во смисла на овој закон претставува подготовка и склучување на договори за осигурување во име и за сметка на едно или повеќе друштва за осигурување основани согласно овој закон, за производи на осигурување кои меѓусебно не си конкурираат.

(2) По исклучок на став (1) на овој член за застапување во осигурувањето не се сметаат работите на подготовка и склучување на договори за осигурување доколку се исполнети сите наведени услови:

- 1) договорот за осигурување бара познавање само на осигурителното покритие кое се обезбедува со договорот;
- 2) договорот за осигурување не е договор за осигурување на живот;
- 3) договорот за осигурување не покрива одговорност како ризик;
- 4) основната дејност на лицето кое врши подготовка и склучување на договори за осигурување не е застапување во осигурувањето;
- 5) договорот за осигурувањето претставува дополнување или е поврзан со производот или услугата која ја нуди лицето и истиот покрива:
 - ризик од уништување или оштетување на производи или предмети; или
 - ризик од губење или оштетување на багаж или други ризици поврзани со туристичка услуга договорени преку туристичка агенција, и во случаи кога договорот содржи осигурување на живот или одговорност како ризик и истиот се склучува како дополнување на основниот ризик поврзан со туристичката услуга;
- 6) износот на годишната бруто премија е помал од 500 ЕВРА во денарска противвредност и траењето на договорот е помало од 5 години.

Застапник во осигурувањето

Член 134

(1) Застапник во осигурувањето е физичко лице кое има лиценца за застапник во осигурувањето од Агенцијата за супервизија на осигурување.

(2) Застапникот во осигурувањето врши работи на подготовка и склучување на договори за осигурување во име и за сметка на едно или повеќе друштва за осигурување основани согласно овој закон, за производи на осигурување кои меѓусебно не си конкурираат.

(3) Застапникот во осигурувањето може да врши и работи на продолжување и прекинување на договори за осигурување врз основа на согласност на осигурениците.

(4) Застапникот во осигурувањето од став (1) на овој член може да врши работи на застапување во осигурувањето само врз основа на работен или друг правен однос (договор за застапување) со друштво за застапување во осигурувањето односно друг правен однос (договор за застапување) со друштво за осигурување.

(5) Лицата кои вршат работи на подготовка и склучување на договори за осигурување врз основа на редовен работен однос во друштво за осигурување не се сметаат за застапници во осигурувањето согласно овој закон.

(6) За застапник во осигурувањето се смета и секое лице кое дополнително на својата основна професионална дејност врши работи на застапување во осигурувањето односно работи на подготовка и склучување на договори за осигурување во име и за сметка на едно или повеќе друштва за осигурување основани согласно овој закон, за производи на осигурување кои меѓусебно не си конкурираат.

(7) Правните и физички лица кои при вршење на својата дејност повремено даваат информации на клиенти во врска со договори за осигурување, при што не вршат работи на подготовка и склучување на договори за осигурување не се сметаат за застапници во осигурувањето.

(8) Застапникот во осигурувањето не смее во свое име и за своја сметка да наплаќа премија или други надоместоци за осигурување од договорувачот на осигурувањето.

Лиценца за застапник во осигурување

Член 134-в

(1) Застапник во осигурувањето може да биде физичко лице кое има лиценца за застапник во осигурувањето издадена од Агенцијата за супервизија на осигурување.

(2) Агенцијата за супервизија на осигурување ќе издаде лиценца за застапник во осигурувањето на лицето кое ги исполнува следните услови:

- 1) да има положено стручен испит за застапник во осигурувањето;
- 2) да има најмалку средно образование;
- 3) да го познава македонскиот јазик и неговото кирилично писмо;
- 4) да не му е изречена казна затвор за кривично дело против јавните финансии, против платниот промет и стопанството, против службената должност или против правниот сообраќај;
- 5) да не му е изречена забрана за вршење професија, дејност или должност;
- 6) да не извршувало функција на лице со посебни права и одговорности во друштво за осигурување или друго правно лице над кое е отворена стечајна постапка.

(3) Агенцијата за супервизија на осигурувањето ќе донесе решение за одземање на лиценцата за застапник во осигурувањето, доколку:

- 1) лиценцата е добиена со наведување неистинити податоци;
- 2) лицето повеќе не ги исполнува условите од ставот (2) точка 4 и 5 на овој член;
- 3) лицето работи спротивно на другите одредби од овој закон;
- 4) лицето ги прекрши добрите деловни обичаи и правила на струката.

Услови за добивање дозвола за вршење работи на застапување во осигурувањето

Член 134-е

(1) Друштво за застапување во осигурувањето може да се основа како акционерско друштво со седиште во Република Македонија.

(2) Акционерскиот капитал потребен за основање на друштво за застапување во осигурувањето изнесува 15.000 ЕВРА во денарска противвредност по курсот на Народна Банка, на денот на уплатата.

(3) И покрај одредбите од став (2) на овој член, друштвото за застапување во осигурувањето во текот на целото работење е должно да ја одржува вредноста на акционерскиот капитал на ниво од најмалку 4% од годишната премија за осигурување по реализираните договори за осигурување.

(4) Друштвото за застапување во осигурувањето не смее да биде поврзано лице со друштво за осигурување или друго друштво за застапување во осигурувањето.

(5) Друштвото за застапување во осигурувањето е должно да ги осигура своите обврски кон сопствениците на полиси во случај на прекршување на одредбите од договорот за застапување до еден осигурен износ, кој во однос на поединечен осигурен случај не смее да биде помал од 250.000 ЕВРА и/или во врска со сите осигурени случаи во една година не смее да биде помал од 500.000 ЕВРА.

(6) Друштвото за застапување во осигурувањето е должно да вработи најмалку еден застапник во осигурувањето со полно работно време кој врз основа на договор за вработување ќе биде одговорно лице во друштвото за застапување.

Друштва за застапување во осигурувањето од земји членки

Член 134-с

(1) Друштво за застапување во осигурувањето од земја членка е правно лице со седиште во земја членка кое има дозвола за вршење работи на застапување во осигурувањето од соодветен надлежен орган на таа земја членка.

(2) Друштво за застапување во осигурувањето од земја членка може да врши работи на застапување во осигурувањето во Република Македонија, преку филијали или директно.

(3) Одредбите од член 133, 134, 134-а, 134-б, 134-в, 134-г, 134-д, 134-ѓ, 134-е, 134-ж и 134-з на овој закон соодветно се применуваат на друштва за застапување во осигурувањето од став (1) на овој член на работите на застапување во осигурувањето кои друштвото ги врши на територијата на Република Македонија.

Осигурително брокерски работи

Член 135

(1) Осигурително брокерски работи во смисла на овој закон се: посредување во договарање на осигурително и реосигурително покритие и при реализирање на отштетни побарувања по остварен осигуран штетен настан.

(2) По исклучок на став (1) на овој член за осигурително брокерски работи не се сметаат работите на посредување во договарање на осигурително и реосигурително покритие и реализирање на отштетни побарувања по остварен осигуран штетен настан доколку се исполнети сите наведени услови:

- 1) договорот за осигурување бара познавање само на осигурителното покритие кое се обезбедува со договорот;
- 2) договорот за осигурување не е договор за осигурување на живот;
- 3) договорот за осигурување не покрива одговорност како ризик;
- 4) основната дејност на лицето кое врши работи на посредување во договарање на осигурително и реосигурително покритие и реализирање на отштетни побарувања по остварен осигуран штетен настан не е вршење на осигурително брокерски работи;
- 5) договорот за осигурувањето е директно поврзан со производот или услугата која ја нуди лицето и истиот покрива:
 - ризик од уништување или оштетување на производи или предмети; или
 - ризик од губење или оштетување на багаж или други ризици поврзани со туристичка услуга договорени преку туристичка агенција, и во случаи кога договорот содржи осигурување на живот или одговорност како ризик и истиот се склучува како дополнување на основниот ризик поврзан со туристичката услуга;
- 6) износ на годишната бруто премија е помал од 500 ЕВРА во денарска противвредност и траењето на договорот за осигурување е помало од 5 години.

(3) Одредбите од Законот за облигациони односи кои се однесуваат на договорите за посредување се применуваат и на договорите за вршење на осигурително брокерски работи, доколку не е поинаку предвидено со овој закон.

Дозвола за вршење на осигурително брокерски работи

Член 145

(1) Осигурително брокерско друштво е правно лице-акционерско друштво со седиште во Република Македонија кое има дозвола за вршење осигурително брокерски работи од Агенцијата за супервизија на осигурување.

(2) Агенцијата за супервизија на осигурување ќе донесе решение за издавање дозвола за вршење на осигурително брокерски работи доколку се исполнети условите од членовите 146, 147, 148, 149, 150 и 150-а од овој закон.

(3) Агенцијата за супервизија на осигурувањето ќе донесе решение за одземање на дозволата за вршење на осигурително брокерски работи, доколку:

- 1) дозволата е добиена со наведување неистинити податоци;
- 2) осигурително брокерското друштво повеќе не ги исполнува условите од членовите 146, 147, 148, 149, 150 и 150-а од овој закон;
- 3) друштвото работи спротивно на одредбите од овој закон;
- 4) друштвото ги прекрши добрите деловни обичаи и правила на дејноста.

(4) Дозволата за вршење осигурително брокерски работи ќе престане да важи доколку:

- 1) осигурително брокерското друштво не започне да врши осигурително брокерски работи во рок од шест месеци од денот на издавање на дозволата;
- 2) осигурително брокерското друштво престане да врши осигурително брокерски работи повеќе од шест месеци;
- 3) по отворање на стечајна односно ликвидациона постапка.

(5) Во случаите од став (4) од овој член, Агенцијата за супервизија на осигурување ќе донесе решение со кое ќе констатира дека дозволата за вршење осигурително брокерски работи престанала да важи.

Основање на осигурително брокерско друштво

Член 148

(1) Осигурително брокерско друштво се основа како акционерско друштво со седиште во Република Македонија кое има од Агенцијата за супервизија на осигурување дозвола за вршење на осигурително брокерски работи.

(2) Осигурително брокерско друштво може да основаат домашни и/или странски, правни и/или физички лица.

(3) Акционерскиот капитал за основање на осигурително брокерско друштво изнесува 50.000 ЕВРА во денарска противвредност по курсот на Народна Банка на Република Македонија на денот на уплатата.

(4) Осигурително брокерското друштво, покрај одредбите од став (3) на овој член, во текот на целото работење е должно да ја одржува вредноста на акционерскиот капитал на износ од најмалку 4% од реализираната премија за осигурување по сите договори за осигурување за кои посредувало.

(5) За вршење на осигурително брокерски работи осигурителното брокерско друштво потребно е да вработи најмалку двајца осигурителни брокери.

Осигурување на обврските на осигурително брокерско друштво

Член 150

Осигурително брокерско друштво е должно да ги осигура своите обврски кон сопствениците на полиси во случај на прекршување на одредбите од договорот за посредување до еден осигурен износ, кој во однос на поединечен осигурен случај не смее да биде помал од 250.000 ЕВРА и/или во врска со сите осигурени случаи во една година не смее да биде помал од 500.000 ЕВРА.

Вршење осигурително брокерски работи во станиците за технички преглед

Член 150-а

Одредбите од член 134-3 од овој закон кои се однесуваат на вршење работи на застапување во осигурувањето во станиците за технички преглед на моторни возила соодветно се применуваат и на вршењето осигурително брокерски работи во станиците за технички преглед.

Супервизија на работењето на застапниците во осигурување, друштвата за застапување во осигурувањето, осигурителните брокери и осигурително брокерски друштва

Член 153

(1) Супервизија на работењето на осигурителните брокери, осигурителните брокерски друштва, застапниците во осигурувањето и друштвата за застапување спроведува Агенцијата за супервизија на осигурување.

(2) Одредбите од членовите 159, 160, 165 и 166 од овој закон соодветно ќе се применуваат на спроведување на супервизијата од став (1) од овој член.

Надлежности на Агенцијата

Член 158-б

(1) Агенцијата ги има следниве надлежности:

- 1) спроведува супервизија на друштвата за осигурување, осигурителните брокерски друштва, друштвата за застапување во осигурувањето, осигурителните брокери, застапниците во осигурувањето и Националното биро за осигурување;
- 2) издава и одзема дозволи, согласности и лиценци врз основа на овој закон и другите закони во нејзина надлежност;
- 3) изрекува мерки на супервизија согласно закон;
- 4) донесува подзаконски акти од областа на осигурувањето;
- 5) дава предлози за донесување на закони од областа на осигурувањето до Министерството за финансии;
- 6) членува во органите на Меѓународната асоцијација на осигурителни супервизори и во органите на Европскиот совет на осигурителни супервизори и супервизорски органи на доброволното пензиско осигурување;
- 7) соработува со други надлежни супервизорски институции на финансискиот пазар во Република Македонија;
- 8) го поттикнува развојот на осигурувањето во Република Македонија;
- 9) ја развива свеста на јавноста за улогата на осигурувањето и улогата на супервизијата на осигурувањето и
- 10) врши надзор над примената на мерките и дејствијата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам согласно Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам;
- 11) врши други работи согласно закон.

(2) Подзаконските акти кои ги донесува Агенцијата се објавуваат во "Службен весник на Република Македонија".

Надлежности на Советот на експерти

Член 158-s

Советот на експерти на Агенцијата:

- 1) донесува подзаконски акти согласно овој закон и други закони;
- 2) одлучува за издавање или одземање на дозволи, давање или повлекување на согласности, отстранување на незаконитости од спроведени супервизии и други поединечни прашања за кои, согласно законот, одлуките ги донесува Агенцијата, освен ако не е поинаку пропишано во овој закон;
- 3) изрекува мерки спрема друштва за осигурување, осигурително брокерски друштва, друштва за застапување во осигурување и други правни и физички лица врз кои согласно законот, супервизија спроведува Агенцијата;
- 4) превзема други мерки за спроведување на овој закон и другите прописи кои се во нејзина надлежност;
- 5) донесува Статут на Агенцијата;
- 6) донесува финансиски извештаи и финансиски план на Агенцијата;
- 7) донесува Тарифник;
- 8) донесува извештаи за состојбата на пазарот на осигурување и годишни извештаи за работењето на Агенцијата;
- 9) донесува годишни планови за работа на Агенцијата; и
- 10) врши други работи утврдени со закон и статут.

Средства за работа на Агенцијата

Член 158-лѝ

(1) Работењето на Агенцијата согласно со овој закон, се финансира од надоместоци што Агенцијата ги наплатува од друштвата за осигурување, осигурително брокерските друштва, друштвата за застапување во осигурувањето и другите лица врз кои супервизија спроведува Агенцијата, вклучувајќи ги следниве:

- 1) годишен надоместок за спроведување супервизија на друштвата за осигурување, осигурително брокерските друштва и друштвата за застапување во осигурувањето во износ најмногу до 0,8% од вкупната годишна бруто премија на друштвата за осигурување односно вкупниот годишен приход од провизии на осигурително брокерските друштва и друштва за застапување во осигурувањето;
- 2) надоместоци за давање на дозволи за вршење на работи на осигурување и други дозволи од член 31 од овој закон;
- 3) надоместоци за давање на дозволи за вршење на осигурителни брокерски работи и работи на застапување во осигурувањето;
- 4) надоместоци за давање на лиценци за осигурителен брокер и застапник во осигурувањето;
- 5) надоместоци за давање на дозволи за вршење на работи на овластен актуар;
- 6) надоместоци за давање на согласности од член 66 од овој закон;
- 7) надоместоци за изречени мерки на супервизија;

8) донации, заеми и друга финансиска и техничка помош.

(2) Агенцијата донесува Тарифник со кој се утврдуваат содржината и висината на надоместоците и давачките од став (1) на овој член. Тарифникот се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

(3) Висината на надоместоците утврдени со Тарифникот треба да соодветствува со реалните трошоци потребни за извршување на услугите на Агенцијата.

(4) Агенцијата ќе ги пропише начинот и роковите за уплата на надоместоците од став (1) на овој член.

(5) Друштвата за осигурување и другите лица врз кои супервизија спроведува Агенцијата се должни да ги уплатуваат надоместоците од ставот (1) од овој член на посебна сметка на Агенцијата согласно Тарифникот од став (2) на овој член.

(6) Ако друштвото за осигурување не го плати надоместокот во рокот пропишан од Агенцијата, Агенцијата со решение ќе изврши присилна наплата на надоместокот од страна на друштвото за осигурување, согласно прописите за извршување.

Редовно известување и известување на барање на

Министерството за финансии

Член 163

(1) Друштвата за осигурување се должни да го известуваат Агенцијата за супервизија на осигурување за:

1) промена на податоците внесени во трговскиот регистар;

2) свикување на собрание на акционери како и сите заклучоци усвоени на истото;

3) план за отворање, трансфер, затворање или привремена поделба на филијала или претставништво во земјата или во земја членка, или промена на видот на активности кои ги врши филијалата;

4) капитални вложувања на друштвото за осигурување кај друго правно лице кои изнесуваат помалку од 10% од капиталот на друштвото за осигурување, како и секое понатамошно вложување во тоа правно лице

5) престанок на вршење на работи на осигурување за одделни класи;

6) промена во сопственичката структура на акциите со право на управување, освен во случаите од член 66 став (3) од овој закон за кои е потребна согласност;

7) постои основа за престанок на друштвото за осигурување или одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување;

8) промена на седиште на друштвото за осигурување;

9) измена на Актите на деловната политика во однос на класите на осигурување наведени во членот 5 точки 2 и 10 од овој закон;

10) воведување на нови производи.

(2) Органот на управување на друштвото за осигурување е должен веднаш писмено да го известат Агенцијата за супервизија на осигурување доколку:

1) е загрозена ликвидноста или солвентност на друштвото;

- 2) постојат причини за одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување или за одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување во одделна класа на осигурување;
 - 3) финансиската состојба на друштвото за осигурување се променила со што друштвото за осигурување повеќе не го обезбедува потребното ниво на маргина на солвентност согласно членовите 75 или 76 од овој закон.
- (3) Друштвото за осигурување е должно да го извести Агенцијата за супервизија на осигурување за дејствијата од став (1) на овој член во рок од пет работни дена од денот на нивното преземање.

Глава 3
Мерки на супервизија
1. Општи одредби
Мерки на супервизија
Член 164

Мерки на супервизија на друштвата за осигурување согласно овој закон, се следните:

- 1) наредба за отстранување на незаконитостите;
- 2) одредување на дополнителни мерки;
- 3) одземање на дозволата;
- 4) посебна управа;
- 5) спроведување ликвидација на друштвото за осигурување;
- 6) поднесување предлог за отворање стечајна постапка на друштвото за осигурување.

2. Отстранување на незаконитостите
Наредба за отстранување на незаконитостите

Член 165

(1) Агенцијата за супервизија на осигурување ќе донесе наредба за отстранување на незаконитостите, доколку во текот на спроведување на супервизија на друштвото за осигурување се утврди дека:

- 1) лице врши функција на член на орган на управување на друштвото за осигурување без согласност од член 24 од овој закон;
- 2) друштвото за осигурување повеќе не ги исполнува условите за вршење на работи на осигурување;
- 3) друштвото за осигурување врши работи кои, не смее да ги извршува согласно со овој закон;
- 4) друштвото за осигурување работи спротивно на правилата за управување со ризик;
- 5) друштвото за осигурување врши работи на осигурување спротивно на прописите за водење на сметководствената и деловната евиденција, за внатрешна ревизија, или ревизија на деловните биланси и годишните извештаи;
- 6) друштвото за осигурување не ги исполнува обврските за доставување на извештаи и други податоци согласно овој закон;
- 7) друштвото за осигурување врши работи на осигурување спротивно на Актите на деловната политика;
- 8) врши работи во класи на осигурување што не се наведени во дозволата за вршење на работи на осигурување согласно со член 33 од овој закон;
- 9) друштвото за осигурување ги прекршува правилата при назначување на овластен

актуар;

- 10) друштвото за осигурување не ги почитува останатите одредби од овој закон, или другите закони со кои се регулира работењето на друштвата за осигурување.

(2) Во наредбата од став (1) од овој член ќе се определи рок за отстранување на незаконитостите кој не може да биде пократок од 8 и подолг од 30 дена од денот на доставување на наредбата.

Одредување на дополнителни мерки

Член 167

(1) Доколку, при спроведување на супервизијата се утврди дека друштвото за осигурување работи спротивно на правилата за управување со ризик, Агенцијата за супервизија на осигурување со донесување на наредбата за отстранување на незаконитостите од став (1) од член 165 од овој закон, ќе ги одреди следниве дополнителни мерки:

- 1) ќе наложи на органот на управување на друштвото за осигурување да донесе план со мерки за обезбедување на потребното ниво на маргина на солвентност на друштвото за осигурување;
- 2) ќе наложи на органот на управување и надзорниот орган на друштвото за осигурување да свикаат Собрание на акционери на кое ќе се предложи донесување на соодветни решенија, и тоа:
 - решение за зголемување на акционерскиот капитал на друштвото за осигурување преку нова емисија на акции;
 - решение за зголемување на акционерскиот капитал на друштвото за осигурување преку добивка.
- 3) ќе изрече забрана друштвото за осигурување да склучува нови договори за осигурување;
- 4) ќе ја ограничи висината на ризикот до кој друштвото може да склучува договори за осигурување
- 5) ќе изрече забрана друштвото за осигурување да врши одредени видови на плаќања и/или да реализира плаќања на одредени субјекти;
- 6) ќе изрече забрана друштвото за осигурување да извршува трансакции со поединечни акционери, членови на органот на управување или надзорниот орган, поврзани лица или инвестициони фондови со кои управува друштво кое е поврзано лице со друштвото за осигурување;
- 7) ќе наложи органот на управување на друштвото за осигурување да преземе мерки за:
 - подобрување на управувањето со ризикот;
 - промена на вршење на работи на осигурување во одредени класи на осигурување;
 - ограничување во давањето заеми;
 - зголемување на ефикасноста за наплата на достасаните побарувања на друштвото за осигурување;
 - соодветно вреднување на ставките од деловните биланси и вон-билансните ставки;
 - подобрување на сметководствено - информатичкиот систем;
 - зголемена ефикасност на внатрешна контрола и внатрешна ревизија;

-други мерки потребни за примена на правилата за управување со ризик;

- 8) ќе изрече забрана друштвото за осигурување слободно да ги користи средствата кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва, и
- 9) ќе му наложи на друштвото за осигурување да разреши некој член или неколку членови на органот на управување и да именува нови.

(2) Друштвото за осигурување ќе се смета дека работи спротивно на правилата за управување со ризик доколку:

- 1) не го обезбедува потребното ниво на маргина на солвентност согласно членовите 75 или 76 од овој закон, или минимална ликвидност согласно точка 8 од член 74 од овој закон;
- 2) не ја одржува вредноста на акционерскиот капитал;
- 3) не ги реосигурува обврските од договорите за осигурување над износот на максимално покритие согласно член 99 став (1) од овој закон
- 4) не го организира работењето или пак редовно не води трговските книги, сметководствени документи и други административни и деловни податоци на начин, кој овозможува во било кое време да се утврди дали друштвото за осигурување работи во согласност со правилата за управување со ризик;
- 5) не донесе мерки за соодветно вреднување на ставките од деловните биланси и вон-билансните ставки, или ако вреднувањето е спротивно на одредбите од овој закон или прописите денесени врз основа на истиот;
- 6) го вложува капиталот спротивно на член 73 од овој закон;
- 7) врши работи кои не смее да ги врши согласно овој закон;
- 8) работи спротивно одредбите од член 86 до 98 од овој закон;
- 9) исплаќа дивиденда спротивно на член 105 од овој закон;
- 10) не ги исполнува обврските за навремено и соодветно известување на Агенцијата за супервизија на осигурување, согласно овој закон;
- 11) врши неточно прикажување на финансиската состојба на друштвото за осигурување преку извршување на фиктивни трансакции;
- 12) врши работи со кои се загрозува ликвидноста или солвентноста на друштвото за осигурување;
- 13) работи спротивно на одредбите од членовите 49 до 52, или член 145 од овој закон.

(3) Агенцијата за супервизија на осигурување ќе му наложи на надзорниот орган на друштвото за осигурување да разреши некој член или неколку членови на органот на управување и да именува нов член или неколку нови членови на органот на управување доколку друштвото за осигурување постојано ги нарушува обврските за навремено и соодветно известување или обезбедување податоци до Агенцијата за супервизија на осигурување или ако го попречува спроведувањето на супервизијата на било кој друг начин.

(4) Доколку Агенцијата за супервизија на осигурување наложил друштвото за осигурување да преземе дополнителни мерки од став (1) од овој член, извештајот од став (1) од член 166 од овој закон ќе содржи и појаснување и доказна документација за спроведените дополнителни мерки.

Мерки за супервизија

Член 200

(1) Доколку согласно податоците со кои располага Агенцијата за супервизија на осигурување се утврди дека правно лице, физичко лице или претставништво врши работи на осигурување, работи на застапување во осигурување, или брокерски работи, без дозвола за вршење на работи на осигурување или осигурително брокерски работи, Агенцијата за супервизија на осигурување ќе изрече наредба за престанок со вршење на овие работи од страна на тоа лице.

(2) Со наредбата од став (1) од овој член, правното лице, физичкото лице или претставништвото се обврзуваат да поднесат извештај до Агенцијата за супервизија на осигурување во рок кој не може да биде пократок од 8 ниту подолг од 15 дена, во кој ќе ги објасни мерките преземени за престанок со вршење на овие работи, и ќе ги наведе причините за незаконското работење. Кон извештајот треба да се приложи доказ за мерките превземени за престанок со вршење на овие работи.

(3) Доколку правното лице, физичкото лице или претставништвото продолжи да работи спротивно на наредбата од став (1) од овој член, Агенцијата за супервизија на осигурување ќе поднесе барање за поведување на постапка за бришење на правното или физичко лице од трговски регистар, односно министерот за економија ќе започне постапка за бришење на претставништвото од регистарот на претставништва на странски лица во Република Македонија.

(4) Врз основа на барањето од став (3) од овој член, надлежниот суд ќе започне постапка за бришење на лицето од трговскиот регистар.

Прекршочен орган

Член 235-а

(1) За прекршоците утврдени во член 237 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Агенцијата за супервизија на осигурување (во понатамошниот текст: Прекршочен орган).

(2) Прекршочната постапка од ставот (1) на овој член пред прекршочниот орган ја води Комисија за одлучување по прекршок (во понатамошниот текст: прекршочна комисија) формирана од вработени лица во Агенцијата за супервизија на осигурување кои ги именува Советот на експерти на Агенцијата.

(3) Советот на експерти со подзаконски акт го определува бројот, потребниот степен на стручна подготовка и работно искуство на членовите на прекршочната комисија.

(4) Членовите на прекршочната комисија се избираат за времетраење од 5 години со право на реизбор.

(5) За претседател на прекршочната комисија може да биде избран само дипломиран правник со положен правосуден испит.

(6) Прекршочната комисија донесува одлуки за прекршоците од овој закон и за изрекување прекршочни санкции.

(7) Прекршочната комисија донесува деловник за својата работа кој претходно е одобрен од Советот на експерти на Агенцијата.

(8) Против решенијата на прекршочната комисија, со кои се изрекува прекршочна санкција може да се поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежниот суд.

Прекршоци за кои е надлежен судот

Член 236

(1) Глоба во износ од 10.000 до 15.000 ЕВРА во денарска противредност ќе му се изрече за прекршок на друштво за осигурување ако:

- 1) врши активности спротивно на членовите 3, 4 и 6 од овој закон;
- 2) врши работи на осигурување за класи на осигурување за кои нема дозвола од Агенцијата за супервизија на осигурување согласно член 33 став (1) од овој закон;
- 3) започне да врши работи на осигурување кај земја членка спротивно на член 54 од овој закон;
- 4) основа филијала во странска земја без дозвола од Агенцијата за супервизија на осигурување согласно член 58 став (2) од овој закон;
- 5) ако ги прекршува обврските за чување на доверливи податоци согласно член 108 од овој закон;
- 6) овозможи вршење на работи на застапување во осигурувањето од страна на лице кое нема лиценца односно дозвола спротивно на одредбите од членовите 134-в став (1) и 134-д став (1) на овој закон;
- 7) работи спротивно на одредбите од член 144 од овој закон;
- 8) одбие да соработува со Агенцијата за супервизија на осигурување при спроведување на супервизија и не ја даде на увид целокупната документација согласно член 160 од овој закон;
- 9) не постапува по решение на Агенцијата за супервизија на осигурување во предвидениот рок.

(2) Глоба во износ од 10.000 до 15.000 ЕВРА во денарска противредност ќе му се изрече за прекршок на осигурително брокерско друштво односно на друштво за застапување во осигурувањето ако:

- 1) работи спротивно на одредбите од членовите 135 до 153, 154-а, 154-б, 156 став (1) и 156-а став (2) на овој закон;
- 2) работи спротивно на одредбите од членовите 134-а стави (3) и (4), 134-б став (1), 134-е ставови (3), (4), (5) и (6), 134-ж ставови (1) и (2), 134-з ставови (5), (6) и (8), 134-и став (1) и 134-ј став (2) на овој закон;
- 3) не постапува по решение на Агенцијата за супервизија на осигурување во предвидениот рок.

(3) Глоба во износ од 4.000 до 6.000 ЕВРА во денарска противредност ќе му се изрече за прекршок на осигурителен брокер односно на застапник во осигурувањето ако:

- 1) работи спротивно на одредбите од членовите 49 до 52 на овој закон;
- 2) работи спротивно на одредбите од членовите 135 до 144, 154-а и 154-б на овој закон;
- 3) работи спротивно на одредбите од членовите 134, 134-б ставови (1) и (2) и 134-и став (4) на овој закон;

(4) Глоба во износ од 10.000 до 15.000 ЕВРА во денарска противредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице ако:

- 1) врши работи на осигурување спротивно на забраната од членот 8 од овој закон;
- 2) врши дејност застапување во осигурувањето спротивно на одредбите од член 134-д став (1) од овој закон;
- 3) врши осигурително брокерски работи спротивно на одредбите од членот 145 став

(1) на овој закон;

4) се осигура во странство спротивно на членот 2 од овој закон;

5) стекне акции во друштво за осигурување без претходна согласност од Агенцијата за супервизија на осигурување согласно членот 18 ставови (1) и (2) од овој закон;

6) не ја извести Агенцијата согласно член 18 став (7) од овој закон;

7) не постапува по решение на Агенцијата за супервизија на осигурување во предвидениот рок.

(5) Глоба во износ од 10.000 до 15.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на банката, брокерското друштво или берзата, доколку постапи спротивно на одредбите од член 18 став (3) или член 134-ж ставови (3) и (4) од овој закон.

(6) Глоба во износ од 4.000 до 6.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставовите (1), (2), (3), (4) и (5) на овој член и на одговорното лице во друштвото за осигурување, осигурително брокерското друштво, друштвото за застапување во осигурувањето или друго правно лице.

(7) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице ако:

1) врши работи на осигурување спротивно на забраната од членот 8 на овој закон;

2) не ја извести Агенцијата согласно членот 18 став (7) од овој закон;

3) ако ги прекршило обврските за чување на доверливи податоци согласно членот 108 од овој закон;

4) врши работи на застапување спротивно на членот 134-в од овој закон;

5) врши осигурително брокерски работи спротивно на забраната од членот 136 став (2) од овој закон.

(8) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на ревизор ако веднаш не ја извести Агенцијата за супервизија на осигурување за околностите од членот 130 на овој закон.

(9) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластениот актуар ако веднаш не ја извести Агенцијата за супервизија на осигурување за околностите од членот 116 став (8) од овој закон.

(10) Покрај парична казна за прекршоците од став (1), (2), (3), (4), (5), (7), (8) и (9) на овој член, ќе се изрече забрана за вршење на должност на одговорното лице во друштвото за осигурување, осигурително брокерското друштво, друштвото за застапување во осигурувањето или друго правно лице.

(11) Надлежен орган за изрекување на прекршочни санкции од ставовите (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9) и (10) од овој член е надлежниот суд.

(12) Кога прекршокот од став (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8) и (9) од овој член е сторен исклучиво сторителот за себе или за друго лице да прибави имотна корист, надлежниот суд може да изрече глоба во висина од 25.000 ЕВРА во денарска противвредност.

Прекршоци за кои е надлежна Агенцијата

Член 237

(1) Глоба во износ од 10.000 до 15.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштво за осигурување ако:

1) не ја одржува вредноста на акционерскиот капитал согласно член 15 став (6) од овој закон;

2) работи спротивно на одредбите од членовите 49 до 52 од овој закон;

3) не изготвува план за работа и не го доставува до Агенцијата за супервизија на

осигурување согласно членот 38 став (4) од овој закон;

4) изврши измени без да добие согласност согласно членот 66 од овој закон;

5) не формира резерви на сигурност согласно со член 70 од овој закон;

6) не го одржува потребното ниво на маргина на солвентност согласно член 75 или 76 од овој закон;

7) не издвои средства кои ги покриваат техничките резерви согласно член 80 од овој закон и не ги вложува средствата кои ги покриваат техничките резерви, согласно со членовите 86 до 89 од овој закон;

8) не издвои средства кои ја покриваат математичката резерва, или не управува со средствата кои ја покриваат математичката резерва, согласно со членовите 90 до 98 од овој закон;

9) не ги реосигура обврските од договорите согласно со член 99 од овој закон;

10) не ја известува Агенцијата за супервизија на осигурување за податоците согласно член 104 од овој закон;

11) не воспоставуваат и одржуваат бази на податоци согласно член 109 став (2) на овој закон;

12) не назначи овластен актуар во рок од два месеци од денот на упис на друштвото во трговскиот регистар согласно член 113 став (1) од овој закон;

13) не ја известува Агенцијата за супервизија на осигурување за разрешување на овластениот актуар согласно член 115 став (4) од овој закон;

14) не води трговски книги и не изготвува годишни извештаи согласно со членовите 117 до 121 од овој закон, или работи спротивно на прописите донесени врз основа на член 122 од овој закон;

15) не поднесе годишна сметка до Агенцијата за супервизија на осигурување во предвидениот рок согласно членот 120 став (1) од овој закон;

16) не ја организира внатрешна ревизија согласно со членовите 123 до 128 од овој закон;

17) деловните биланси и годишните извештаи ги поднесе на ревизија до друштво за ревизија за кое не добило согласност од Агенцијата согласно член 129 став (3) од овој закон и до Агенцијата не ги достави извештаите од ревизијата во предвидениот рок согласно член 129 став (1) од овој закон;

18) не ја известува Агенцијата за супервизија на осигурување согласно член 163 од овој закон;

19) не достави извештај до Агенцијата за супервизија на осигурување во согласност со членот 168-д став (1) од овој закон;

20) не ги достави потребните информации од член 168-д став (2) од овој закон;

21) постапува спротивно на забраната од членот 134-л од овој закон.

(2) Глоба во износ од 10.000 до 15.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на осигурително брокерско друштво односно на друштво за застапување во осигурувањето ако не ја известува Агенцијата за супервизија на осигурување согласно член 151 од овој закон, во рокови и на начин согласно прописите донесени врз основа на член 154 став (1) точка 3 од овој закон, како и постапува спротивно на забраната од членот 134-л од овој закон.

(3) Глоба во износ од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на застапник во осигурувањето односно осигурителен брокер доколку постапува спротивно на забраната од членот 134-л од овој закон.

(4) Глоба во износ од 4.000 до 6.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече

за прекршок на член на органот на управување или надзорниот орган на друштвото за осигурување ако:

- 1) не го извести надзорниот орган на друштвото за осигурување согласно член 26 од овој закон;
- 2) не ја извести Агенцијата за супервизија на осигурување согласно член 30 став (3) од овој закон;
- 3) не ја извести Агенцијата за супервизија на осигурување согласно членот 163 став (2) од овој закон;
- 4) на посебната управа не и овозможи пристап до целокупната документација на друштвото за осигурување согласно член 168-г ставови (1) и (2) од овој закон;
- (5) Глоба во износ од 4.000 до 6.000 ЕВРА во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставовите (1) и (2) на овој член и на одговорното лице во друштвото за осигурување, осигурително брокерското друштво односно друштвото за застапување во осигурувањето.
- (6) Покрај глобата од став (1), (2) и (3) на овој член, ќе се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должност на одговорното лице во друштвото за осигурување, осигурително брокерското друштво односно друштвото за застапување во осигурувањето најмногу во траење од еден месец.
- (7) Надлежен орган за изрекување на прекршочни санкции од ставовите (1), (2), (3), (4) и (5) од овој член е прекршочната комисија.